

Quarterly Journal of Village and Space Sustainable Development

Spring 2025, Vol.6, No.1, Serial Number 21, pp 117-140

doi <https://doi.org/10.22077/vssd.2024.7753.1257>



Analysis of the Impact of Local Community Support on the Development of Tourism-Targeted Villages in Zanjan Province

Ali Monazzam Ismailpour ^{1*}, Ahmad Roumiani ², Khadija Abbas Rashid ³, Mahtab Amraie ⁴

1. Assistant Professor, Department of Geography, Faculty of Social Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran.

2. PhD graduate in spatial planning, Department of Geography, Faculty of Letters and Humanities, Ferdowsi University of Mashhad, Iran.

3. Master's Degree, Economic Management, Zanjan Azad University, Zanjan, Iran.

4. Ph. D student of Geography and urban planning, Zanjan University, Zanjan, Iran.

*Corresponding author, Email: Monazzam.ali@pnu.ac.ir

Keywords:

Tourism-Targeted Villages, Resident Support, Sustainable Tourism Development

1. Introduction

In the last few decades, with economic and social developments such as population increase, urbanization expansion, development of communication routes and improvement of access, increase of leisure time and improvement of social welfare, the ground has been prepared for the development of tourism in rural areas. Among the sustainable forms of tourism, we can mention the target villages of tourism, which have attracted the attention of experts and government officials in recent years; So that these villages, having historical, natural and religious attractions, can play an important role in the development of rural areas. These villages are full of pristine, beautiful, historical and religious areas, which are not only an important part of the various manifestations of these villages, but also a suitable situation for the villagers to generate income. Since the approach of sustainable tourism as a form of tourism, the alternative is to improve the quality of life of local residents, improve the experiences of tourists and preserve the environment of the destination.

2. Methodology

The purpose of this research is to analyze the effectiveness and performance of local people's support for the development of tourism target villages in Zanjan province. Therefore, the target villages for tourism and the support of local people for the development of tourism and its effects on rural development are among the goals of this research. The type of applied research and the method used is descriptive-analytical, and library and field methods (questionnaire, observation) were used to collect data. The statistical population of this research is eight tourism target villages of Zanjan province. Based on the census of 195, 2198 households have been estimated and according to the formula, 186 questionnaires have been randomly distributed among the people of the villages. To analyze the data, tests (one-sample t, simple linear regression, correlation) were used. In this research, 43 items are considered in five indicators (social dependence, social participation, expenses received, benefits received) and tourism development. Cronbach's alpha five indicators, social dependence, social participation, benefits received, cost received, tourism development, each respectively, 0.721; 0.907; 0.730; 0.877; 0.774 has been obtained, which shows the reliability of the data in order to investigate the desired research.

Received:

11/Jun/20224

Revised:

03/Aug/20234

Accepted:

18/Sep/2024

3. Findings

The findings of the test and the hypotheses of the research indicate that in the sample villages in the study area, in the index of received benefits, the variables of increasing tourism opportunities and increasing the production of traditional goods respectively with the amount of (4.57) and (4.37) has the largest difference distance from the optimal numerical limit of the test subject. In the index of expenses received, the variables of the components of the increase of expenses received from tourism and the return of reverse investment, each with the amount of (4.50) and (4.37), respectively, have the largest distance from the optimal numerical limit of the test. . In the indices of social dependence, the variables of the components of enjoyable village life, comfort and peace of mind, and dependence on local and national traditions, each with the mean of (4.77), (4.77) and (4.77) has the highest difference from the limit. The test item has the desired number. And finally, in the indicators of social participation or community intervention, the variable variables of respect and honoring tourists and participation in religious ceremonies and national holidays with an average of (4.43) and (4.17) are higher than the average in supporting the development of tourism dedicated. In this way, the correlation and linear regression tests confirm the residents' support for the tourism target villages, and it shows that the indicators used in the research were positive and significant.

4. Discussion and Conclusion

Considering that, the purpose of this research was to analyze the impact and performance of local people's support for the development of tourism target villages in Zanjan province, and it is important to answer the problem and hypothesis raised. The results and findings from the research literature and the findings from the hypotheses test showed that the target villages of tourism can provide and improve the basis for increasing the quality of life of the residents in the sample villages, which is done through the use of components. Residents' support for sustainable tourism is possible. Also, the findings of the test and the hypotheses of the research indicate that in the sample villages in the study area, in the index of received benefits, the variables of increasing tourism opportunities and increasing the production of traditional goods respectively with the amount of (4.57) and (4.37) has the largest difference distance from the optimal numerical limit of the test subject. In the index of expenses received, the variables of the components of the increase of expenses received from tourism and the return of reverse investment, each with the amount of (4.50) and (4.37), respectively, have the largest distance from the optimal numerical limit of the test. In the indices of social dependence, the variables of the components of enjoyable village life, comfort and peace of mind, and dependence on local and national traditions, each with the mean of (4.77), (4.77) and (4.77) has the highest difference from the limit. The test item has the desired number. And finally, in the indicators of social participation or community intervention, the variables of respect and honoring tourists and participation in religious ceremonies and national holidays with an average of (4.43) and (4.17) are higher than the average in supporting the development of tourism. dedicated. In this way, the correlation and linear regression tests confirm the residents' support for the tourism target villages, and it shows that the indicators used in the research were positive and significant. Based on this and in line with the results obtained from the present research, it can be stated that Hama.

How to cite this article:

Monazzam Ismailpour, A., Roumiani, A., Abbas Rashid, Kh., & Amraie, M. (2025). Analysis of the Impact of Local Community Support on the Development of Tourism-Targeted Villages in Zanjan Province. *Village and Space Sustainable Development*, 6(1), 117-140. <https://doi.org/10.22077/vssd.2024.7753.1257>



Copyright: © 2025 by the authors. Licensee Quarterly Journal of Village and Space Sustainable Development. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).



فصلنامه روستا و توسعه پایدار فضا

دوره ششم، شماره یکم، پیاپی بیست و یکم، بهار ۱۴۰۴، شماره صفحه ۱۱۷-۱۴۰

<https://doi.org/10.22077/vssd.2024.7753.1257> doi

تحلیل اثرگذاری حمایت مردم محلی از توسعه روستاهای هدف گردشگری استان زنجان

علی منظم اسماعیل پور^{۱*}، احمد رومیانی^۲، خدیجه عباس رشید^۳، مهتاب امرایی^۴

۱. استادیار گروه جغرافیا، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۲. دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

۳. دانش آموخته کارشناسی ارشد، مدیریت اقتصادی، دانشگاه آزاد واحد زنجان، زنجان، ایران

۴. دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران

* نویسنده مسئول، ایمیل: Monazzam.ali@pnu.ac.ir

چکیده:

در سال‌های اخیر توجه بسیاری زیادی به توسعه گردشگری روستایی در کشور شده است و به منظور بهبود معیشت و توسعه خدمات و امکانات زمینه را برای فراهم کردن بستر توسعه و افزایش کیفیت زندگی در روستاها به وجود آورده است. هدف از این پژوهش تحلیل اثرگذاری حمایت مردم محلی از توسعه روستاهای هدف گردشگری استان زنجان است. نوع تحقیق کاربردی و روش مورد استفاده توصیفی - تحلیلی است و برای گردآوری داده‌ها از روش‌های کتابخانه‌ای و میدانی (پرسشنامه، مشاهده) استفاده شده است. جامعه آماری این تحقیق هشت روستای هدف گردشگری استان زنجان است. براساس سرشماری سال ۱۳۹۵، ۲۱۹۸ خانوار برآورد شده است و طبق فرمول کوکران ۱۸۶ پرسشنامه به صورت تصادفی بین مردم روستاها توزیع و پخش گردیده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های (t) تک نمونه‌ای، رگرسیون خطی ساده، همبستگی) بهره گرفته شده است. یافته‌های این تحقیق نشان داد که بین شاخص‌های وابستگی اجتماعی، هزینه‌های دریافت شده، مشارکت اجتماعی و منافع دریافت شده با حمایت ساکنان از توسعه پایدار گردشگری رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد، بنابراین حمایت ساکنان از گردشگری پایدار در روستاهای نمونه به صورت مثبت ارزیابی شده است و کیفیت زندگی مردم را تحت تاثیر خود قرار داده است. لذا با توجه به نتایج بدست آمده و حمایت ساکنین از توسعه گردشگری می‌توان اظهار کرد که توجه و حمایت ارگان‌های دولتی از جاذبه‌ها گردشگری و فراهم کردن زیرساخت‌های مناسب برای جذب گردشگران باید در اولویت قرار گیرد و زمینه را برای بسترسازی گردشگران فراهم کنند که این یک اصل برای پایدار مردم محلی و جذب سرمایه‌گذاری در روستاهای هدف گردشگری است.

واژگان کلیدی:

روستاهای هدف گردشگری، حمایت ساکنین، توسعه پایدار گردشگری.

تاریخ ارسال:

۱۴۰۳/۰۳/۲۲

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۳/۰۵/۱۳

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۳/۰۶/۲۸

۱- مقدمه

در چند دهه اخیر، با تحولات اقتصادی- اجتماعی از قبیل افزایش جمعیت، گسترش شهرنشینی، توسعه راههای ارتباطی و بهبود دسترسی، افزایش اوقات فراغت و بهبود رفاه اجتماعی، زمینه برای توسعه گردشگری در مناطق روستایی فراهم شده است (رومیانی، ۱۳۹۲: ۱۳). از شکل‌های پایدار گردشگری، می‌توان به روستاهای هدف گردشگری اشاره کرد که در سال‌های اخیر، مورد توجه صاحب‌نظران و مسئولین دولت‌ها قرار گرفته است؛ به طوری که این روستاها با داشتن جاذبه‌های تاریخی، طبیعی و مذهبی می‌توانند در توسعه مناطق روستایی نقش مهمی را ایفا کنند (عباس‌رشد، ۱۳۹۴: ۶).

روستاهای هدف گردشگری، سرشار از مناطقی بکر، زیبا، تاریخی و مذهبی است که نه تنها بخش مهمی از جلوه‌های گوناگون این روستاها است بلکه موقعیتی مناسبی برای درآمدزایی روستائیان محسوب می‌شود. از آنجا که رویکرد گردشگری پایدار به عنوان شکلی از گردشگری جایگزین، در پی بهبود کیفیت زندگی ساکنین محلی، ارتقاء تجربیات گردشگران و حفظ محیط زیست مقصد می‌باشد (علیقلی زاده فیروزجایی، ۱۳۸۹: ۳۶). بنابراین از این دیدگاه، روستاهای هدف گردشگری می‌توانند نقش عمده‌ای در فرآیند توانمندسازی و توسعه ظرفیت‌های محلی از طریق تنوع بخشی به رشد اقتصادی و فعالیت‌های مرتبط، انتقال تکنولوژی و تفکرات جدید، تامین بازار برای تولیدات محلی، بهبود زیرساخت‌ها (لطفی لطیفی، ناری مهدی و زلیخایی سیار، ۱۳۹۲؛ رحیمی و رنجبر دستنانی، ۱۳۹۱: ۳-۸)، بازگشت سرمایه‌های گذاری معکوس (عباس‌رشدی، ۱۳۹۴: ۱۲۶)، ایجاد اشتغال مولد و تنوع بخشی به آن (علیقلی زاده فیروزجایی، ۱۳۸۹: ۳۶)، گسترش همگرایی و وابستگی اجتماعی، (میکل و مارتین^۱، ۱۹۹۴)، افزایش هزینه‌ها و منافع دریافت شده (لی^۲، ۲۰۱۳: ۳۷). ارتقای سطح فرهنگ، نوگرایی و پاگرفتن اقشار جدید و حفظ میراث فرهنگی و آداب و سنن بومی را ایفا کند (عباس رشد، ۱۳۹۴: ۸۷). بنابراین توسعه به صورت چشمگیری به حسن نیت جامعه میزبان بستگی دارد و حمایت آن در توسعه و عملکرد موفقیت آمیز گردشگری، امری ضروری محسوب می‌شود. به طوری که حمایت و مشارکت جامعه محلی، طرح مدیریت مقصد و دستیابی به یک برنامه‌ریزی مدون، برای جامعه میزبان و هم جامعه مهمان رضایت کامل داشته باشند، بسیار تعیین کننده می‌باشد (علیقلی زاده فیروزجایی، رمضان‌زاده لسبویی، و اسمعیلی، ۱۳۹۳: ۳۸). براین اساس حمایت و مشارکت جامعه میزبان در توسعه پایدار گردشگری از اهمیت و ضرورت برخوردار است و تحت تاثیر تغییرات ساختاری در صنعت گردشگری قرار گیرد.

روستاهای هدف گردشگری استان زنجان، به دلایل متنوع جاذبه‌های طبیعی، فرهنگی، تاریخی و مذهبی از نمونه‌های جاذبه‌های گردشگری استان هستند. این روستاها با داشتن اقلیم کوهستانی و نیمه کوهستانی، آثار و بناهای تاریخی و مذهبی و فرهنگ خاص، مستعد جذب گونه‌های متفاوت گردشگری هستند و به سبب وجود مناظر طبیعی و تاریخی و شرایط آب و هوایی، از مهمترین و جذابترین عرصه‌های گردشگری در استان زنجان به شمار می‌روند که سالانه پذیرای زیادی از گردشگران داخلی است. این منطقه زمینه را برای گذران اوقات فراغت در فصول مختلف سال به وجود آورده است. علاوه براین راه اندازی اقامتگاه‌های بومی، عرضه محصولات محلی و صنایع دستی باعث احیا سنت‌های بومی و حفظ و تقویت صنایع دستی شده است. بنابراین آگاهی از اثرات حمایت ساکنان روستایی در توسعه جوامع گردشگری روستایی امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است تا از این رهیافت گام‌های مثبتی در جهت بهبود وضعیت موجود برداشته شود. روستاهای هدف گردشگری استان زنجان همانند شرایط عمومی روستاهای کشور، پتانسیل‌های فراوان گردشگری در عرصه‌های طبیعی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دارند. این جاذبه‌ها می‌توانند زمینه لازم را برای گسترش اقسام گوناگون گردشگری روستایی فراهم آورند. بنابراین هدف از این پژوهش توسعه پایدار روستاهای هدف گردشگری از منظر حمایت ساکنین محلی است.

۲- بنیان نظریه‌ای

یکی از جاذبه‌ها و زیبایی‌های هر روستا که می‌تواند مسافران و گردشگر داخلی و خارجی را به خود جذب کند روستاهای هدف گردشگری می‌باشند که از لحاظ گردشگری دارای پتانسیل‌های فراوانی هستند، که علاوه بر اینکه گردشگر و توریست را به سمت خود می‌کشاند، منبع درآمد یا اشتغالزایی و حرکتی در توسعه مناطق روستایی را به دنبال دارد (عباس رشید، ۱۳۹۴، ۷۹). در هر روستای هدف گردشگری ویژگی طبیعی، محیطی، اجتماعی- فرهنگی، اقتصادی و زیربنایی خاص نهفته است که فعالیت‌های گردشگری از این ویژگی‌ها تأثیر پذیرفته و ساختارهای مذکور را تحت تأثیر قرار می‌دهند. بنابراین روستای نمونه گردشگری به محدوده‌ای جغرافیایی اطلاق می‌شود که در این محدوده یک یا چند و یا مجموعه‌ای از جاذبه‌های تاریخی، طبیعی و فرهنگی وجود دارد که وجود آنها انگیزه‌ای برای سفر و اقامت گردشگران خواهد بود (کریمی و محبوب‌فر، ۱۳۹۱: ۱۸). همچنین این روستاها از دو جنبه دارای اهمیت هستند یکی به عنوان یک فعالیت گسترده جهانی و دیگری تأکید بر توسعه گردشگری روستایی و حفظ میراث فرهنگی با تأکید بر سیاست‌های منطقه‌ای و محلی است (حاجی نژاد، رحیمی و تقی‌زاد ۱۳۹۲: ۵۴). بنابراین با توجه به اهمیت روستاهای گردشگری، می‌توان انواع کارکردهای روستاهای هدف گردشگری در چهارچوب برآوردن نیازهای اساسی زندگی همچون مسکن گزینی، فعالیت و اشتغال، برقراری ارتباط با دیگران، زندگی جمعی، استراحت و آرامش مورد بحث قرار داد.

از مهمترین دیدگاه‌های مرتبط با تغییرات کارکردی، پویا ساختاری- کارکردی است. این نظریه بر این واقعیت استوار است که میان ساختار و کارکرد تمام پدیده‌ها (پدیده‌های جغرافیا) نوعی پیوند تنگاتنگ و غیرقابل انکار برقرار است که مجموعه حاصل از آن قابلیت‌های آن نظام را نمایندگی و تحقق‌پذیر می‌کند (شاپورآبادی، تقدیسی و رضوانی، ۱۳۹۲: ۱۸۷). مسلم است که موقعیت کارکردی (عملکردی) سکونتگاه‌ها مستقل از موقعیت نسبی و طبیعی آن‌ها از نظر عملی میسر نیست و تفکیک آن از سایر جنبه‌های موقعیتی صرفاً به تعریف و ماهیت آن باز می‌گردد. بدین ترتیب موقعیت کارکردی بیش از هرچیز مبین روابط و فعالیت‌های درونی و بیرونی سکونتگاه‌های روستایی است (سعیدی و حسینی، ۱۳۸۸: ۲۴۵). نواحی روستایی پیرامونی در بسیاری از کشورها از اوایل دهه ۶۰ به عنوان بخشی از گذار شیوه تولید فوردیسم به پسافوردیسم، متحمل بازساخت اقتصادی شده‌اند. بازساخت روستایی یک ویژگی معمول دنیای غرب است. در گذار از فرامصرف گرایی، منابع روستایی که به طور سنتی، پایه‌ای برای تجارت‌های اولیه بودند هم اکنون در معرض سایر تقاضاها قرار گرفته‌اند (آقاجانی، زندوی و عطایی ۱۳۹۳: ۱۲). در این رویکرد، بعضی از نواحی روستایی یا چشم اندازه‌ها، تبدیل به نقاط قانونی برای تولید و مصرف یک پناهگاه برای زندگی شهری تبدیل شده‌اند. زندگی روستایی یک مکان طبیعی برای سرگرم شدن و یک منظره برای کسانی که از محیط شلوغ شهر فرار می‌کنند، می‌شوند. بنابراین بازسازی یا بازساخت روستایی، استفاده از نواحی روستایی را برای فراغت و تفریح تسهیل کرد. ساختمان‌هایی که قبلاً برای کشاورزی و جنگلداری استفاده می‌شدند، اغلب با فعالیت‌های گردشگری یا بعنوان جا و مکان یا بعنوان خانه‌های دوم سازگار شدند. بعلاوه زمین‌های کشاورزی متروکه به زمین گلف و ساختمانهای نگهداری حیوانات به مکان‌هایی برای پرورش اسب تبدیل شده‌اند (مولر واولریچ^۷، ۲۰۰۷: ۹۶).

حمایت ساکنین برای توسعه روستاهای هدف گردشگری به طور گسترده‌ای در بخش گردشگری مورد بحث قرار گرفته است. چرا که چنین گسترش و توسعه‌ای می‌تواند نیازهای گردشگران را برآورده کند، فرصت‌هایی برای افزایش رشد اقتصادی فراهم کند، از مکان‌های فیزیکی محافظت و کیفیت زندگی ساکنین را بهبود بخشد. از طرف دیگر، همزیستی توسعه گردشگری و کیفیت زیست محیطی را بوجود می‌آورد (لی، ۲۰۱۳: ۳۷). دیدگاه‌های مختلفی راجب حمایت از توسعه گردشگری ارائه شده است. به طوری که در همین رابطه پوسزگو^۸ بیان می‌کند جامعه‌ای که از گردشگری

در تقویت اقتصادی خود استفاده می‌کند باید گردشگری پایدار را به منظور مواجه و پاسخگویی به نیازها و خواسته‌های ساکنان آنجا گسترش دهد. همچنین فالو و فانگ، (۲۰۰۹)، اظهار نمودند که توسعه گردشگری پایدار بدون حمایت و مشارکت ساکنان جامعه و اجتماع دشوار است. بنابراین، حمایت و پشتیبانی ساکنین عامل مهمی در توسعه جامعه در حال پیشرفت است. آشنایی و آگاهی از سوابق حمایت ساکنان محلی در توسعه و گسترش گردشگری پایدار می‌تواند به ترویج گردشگری پایدار کمک کند، زیرا جوامع می‌توانند این سوابق را به منظور پیش‌بینی سطح پشتیبانی و کمک ساکنین آن مورد ارزیابی قرار دهند (فالو و فانگ^۸، ۲۰۰۸). سبیل، ۲۰۱۰ و تیلور، ۱۹۵۵ معتقدند که توسعه گردشگری مبتنی بر جامعه به ابزار مهمی برای مدیریت پایدار و ماندگاری روستاها تبدیل شده است (تیلور، ۱۹۹۵؛ سبیل ۲۰۱۰). از دیگر صاحب‌نظران چون دیر و گروسی، (۲۰۱۰)؛ چوی، (۲۰۱۱)؛ و یون (۲۰۰۱) بیان کردند، نظریه مبادله و معاوضه اجتماعی به منظور ارزیابی حمایت ساکنین برای توسعه گردشگری مورد استفاده قرار گرفته است. ساکنین جامعه تصمیم می‌گیرند که آیا در زمینه روابط و وابستگی‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیطی به منافع و هزینه‌های ایجاد شده وابسته باشند یا خیر (دیر و گروسی ۲۰۰۷؛ چوی ۲۰۱۰).^{۱۱} در همین رابطه (گروسی و جورسگی ۲۰۰۲) بیان نمودند براساس این نظریه، اگر ساکنان میزبان دریافته‌اند که آنها به احتمال زیاد از چنین مبادلاتی بدون متحمل شدن هزینه‌های تحمل‌ناپذیر و سخت نفع می‌برند، پس از آن ساکنین به حمایت و شرکت در مبادلات با بازدیدکنندگان می‌پردازند و از توسعه گردشگری مبتنی بر جامعه پشتیبانی بیشتری انجام می‌دهند (گروسی و جورسگی ۲۰۰۲). همچنین نایپن^{۱۳} (۲۰۰۵) بیان کردند، مطالعات مبتنی بر نظریه مبادله و معاوضه اجتماعی نشان داده است که مزایای دریافت شده قطعا و به طور قابل توجهی بر حمایت از توسعه گردشگری موثرند (لی، ۲۰۱۳، ص ۱۳). بنابراین آشنایی و درک حمایت ساکنین میزبان برای توسعه گردشگری پایدار، عامل مهمی در موفقیت مدیریت و بازاریابی گردشگری مبتنی بر جامعه است.

میکل و مارتین (۱۹۹۴)، معتقدند وابستگی جامعه می‌تواند به عنوان مشارکت و انضمام و یکپارچگی اجتماعی منحصر به فردی در زندگی اجتماعی در نظر گرفته شود و رابطه موثر و محرک یا پیوند احساسی بین یک فرد و یک جامعه خاص را انعکاس دهد (میکل و مارتین، ۱۹۹۴). بنابراین، وابستگی جامعه ریشه فرد و احساس تعلق به یک جامعه را نشان می‌دهد. (لی و ۲۰۱۳: ۳۸). میکل و مارتین، ۱۹۹۴ اعلام کردند که منابع و مطالعات موجود، دیدگاه‌های متفاوتی در رابطه بین وابستگی جامعه، ساکنان میزبان و حمایتشان از توسعه گردشگری را ارائه داده‌اند (لی، ۳۸). به عنوان مثال، برخی نویسندگان مانند گروسی و رادفورد (۲۰۰۴) نشان داده‌اند که وابستگی جامعه قابل توجه و رابطه مستقیمی بر حمایت و پشتیبانی از توسعه گردشگری دارد، در حالی که نویسندگان دیگر مانند مورای (۲۰۱۰) پیوند قطعی و با معنی بین وابستگی جامعه و حمایت از توسعه گردشگری نیافتند. دانشمندان دیگر مانند روتیر فور^{۱۴} (۲۰۰۴) اعلام کرده‌اند که وابستگی جامعه به طور قابل توجهی بر منافع اقتصادی، اجتماعی و هزینه‌های فرهنگی دریافت شده، موثر هستند.

روتیرفور و همکاران، ۲۰۰۴ اظهار می‌کنند وابستگی جامعه وسعت درگیری و مداخله ساکنان و به اشتراک گذاشتن موضوعات مربوط به زندگی آنها با جوامع خود را توصیف می‌کند (لی ۲۰۰۷: ۱۵). آنها اعلام کردند، مشارکت جامعه می‌تواند به عنوان عامل مهم و اساسی در توسعه گردشگری مبتنی بر جامعه در نظر گرفته شود. جمال گیتز^{۱۶}، (۱۹۹۵) معتقد است مشارکت و مداخله جامعه نقش مهمی در توسعه و گسترش گردشگری پایدار مبتنی بر جامعه دارد، زیرا مشارکت جامعه می‌تواند ارزش یک اجتماع و جامعه را از طریق افزایش اثرات مثبت گردشگری و کاهش اثرات منفی آن بالا ببرد (لی، ۲۰۱۳: ۳۹). براساس این تصور مشارکت شهروند باید با توزیع مجدد قدرت همراه باشد، در همین رابطه آرنستین (۱۹۶۹) مدلی نردبانی از مشارکت شهروندان برای توصیف و شرح مراحل تکامل ذاتی این پروسه ایجاد کرده بود. به طوری که او کاواگی^{۱۷} (۲۰۰۸) اظهار کردند بر طبق این مدل، سه سطح از تکامل تدریجی، شامل عدم مشارکت، درجه‌ی اثر گذاری و درجه قدرت شهروند به منظور ارزیابی سطوح مختلف مشارکت و مداخله جامعه در گردشگری اجتماعی مورد

استفاده قرار می‌گیرند. بنابراین مشارکت مردم محلی در برنامه‌ریزی و توسعه و همچنین در فعالیت‌های گردشگری امری ضروری و اجتناب ناپذیر است. لذا این مشارکت مردم محلی از دو طریق امکان پذیر است:

مستقیم: مردم محلی به طور مستقیم در امر تدوین و اجرای برنامه‌های توسعه مشارکت می‌کنند و نقش راهنما و رهبری را بر عهده می‌گیرند، روی تصمیم‌گیری‌ها اعمال نظر می‌کنند و سیاست‌های برنامه را در جهت حفظ منافع محلی تعدیل نموده، هر جا منافع جامعه محلی به خطر افتد، از پیشرفت آن جلوگیری می‌کنند.

غیرمستقیم: مانند تشکیل کمیته‌ها، شوراهای و نهادهای غیر دولتی یا به صورت گروه‌های ذی نفع ظاهر می‌شوند. بدین صورت با اعمال فشار بر دست اندرکاران و تصمیم‌گیران، برنامه را در جهت منافع جامعه محلی سوق می‌دهند (قادری، ۱۳۸۲، ۴۶).

یکی از مناسب‌ترین الگوهای مشارکتی جهت انجام این روابط در قالب فرآیند توانمندسازی محلی، ایجاد تشکل - های مردمی و غیر دولتی می‌باشد. این تشکل‌ها شامل طیف وسیعی از مردمان فعال در قالب آژانس‌ها، اتحادیه‌ها و تعاونی ها به منظور افزایش نقش مردم در مناطق روستایی می‌باشد. زیرا این دیدگاه ضمن سازگاری با محیط‌زیست و عرضه منابع طبیعی که محور فعالیت‌های اقتصاد روستایی است کمک زیادی به توانمندسازی اجتماعات محلی می‌کند. این توانمندسازی مردمی، فرآیندی محلی است و هیچ کس به جزء خود تشکل‌ها، قادر به تشخیص نیازها و راه‌های رفع مشکلات نمی‌باشند. در رابطه با موضوع تحقیقات مختلفی صورت گرفته است که تعدادی از آنها اشاره خواهیم کرد. باتلر^۳ (۱۹۹۸) در پژوهش خود تحت عنوان "تجزیه و تحلیل بخش‌بندی نگرش‌های ساکنان نسبت به تاثیر اجتماعی گردشگری" با استفاده از روش‌های توصیفی - تحلیلی و میدانی به تجزیه و تحلیل بخش‌بندی نگرش‌های ساکنان نسبت به تاثیر اجتماعی گردشگری پرداخته است. یافته‌ها نشان داد که تفاوت‌های معنادار در نگرش‌های ساکنان شناسایی شده است و به ویژگی‌های شخصی و موقعیتی، تماس گردشگر، طول اقامت، سن و زبان که متغیرهای اصلی آنها هستند، وجود دارد و پیشنهاد کردند که چنین تفاوت‌هایی باید بوسیله آژانس‌های توسعه خصوصی و عمومی گردشگری بیشتر بررسی شوند.

کوا و استوارد^۴ (۲۰۰۲)، در پژوهش خود تحت عنوان "مدل معادله ساختاری نگرش‌های ساکنان برای توسعه گردشگری" با استفاده از روش‌های کتابخانه‌ای، میدانی و مدل معادله ساختاری بین تاثیرات گردشگری ادراک شده ساکنان و نگرش‌ها نسبت به جامعه میزبان را بررسی کرده‌اند. یافته‌های تحقیق آنها نشان می‌دهد که رضایت ساکنان جامعه به طور نزدیکی به اثرات گردشگری "مثبت ادراک شده" و "منفی ادراک شده" مرتبط است. این ساختارها مستقیماً به نگرش نسبت به توسعه گردشگری منجر شد. اما روابط مسیر فرض شده بین "منافع شخصی از توسعه گردشگری" و ساختارهای "تاثیرات گردشگری منفی ادراک شده" و "رضایت کل جامعه" رد شدند. در نتیجه، رضایت جامعه بوسیله ادراک تاثیرات گردشگری تحت تاثیر قرار می‌گیرد، و ممکن است در برنامه‌ریزی برای توسعه بیشتر گردشگری مفید باشد (آفرینش ۱۳۸۹)

وارگاس، بونو و مجیا^۵ (۲۰۱۱)، در پژوهش خود تحت عنوان "نگرش‌های ساکنان نسبت به گردشگری" با استفاده از معادلات ساختاری و روش‌های توصیفی - تحلیلی، میدانی به نگرش‌های ساکنان نسبت به توسعه گردشگری پرداخته‌اند. یافته‌های این تحقیق نشان داد که این پژوهش کمک زیادی به رفتار گردشگران، تراکم گردشگران و سطح توسعه گردشگری ادراک شده توسط ساکنان را فراهم ساخته است و از طرف دیگر، یافته‌ها نشان می‌دهد که بین متغیرهای به کار گرفته شده در این تحقیق رابطه معناداری وجود دارد.

رابین^۶ (۲۰۱۲)، در پژوهش خود تحت عنوان "چشم‌انداز پشتیبانی ساکنان از هویت گردشگری" با استفاده از روش‌های توصیفی - تحلیلی و میدانی با هدف حمایت جامعه جزیره موریس در حیطه اقتصادی را با آزمایش کردن مدلی

مبتنی بر نظریه تبادلات اجتماعی و نظریه هویت، تجزیه و تحلیل کرد. به طوری که این مدل مبتنی بر هویت شغلی، هویت زیست محیطی و هویت جنسی ساکنان را ارائه می‌کند و نگرش‌های مرتبط با تأثیرات گردشگری و حمایت‌های رفتاری را تحت تأثیر قرار می‌دهد. نتایج این تحقیق نشان داد که هویت یک شخص رابطه مستقیم بر حمایت دارد اما ممکن است همیشه بر نگرش‌ها تأثیرگذار نباشد. یافته‌ها ارتباط نظریه تبادلات اجتماعی و نظریه هویت را در تشریح حمایت جامعه از گردشگران در اقتصاد جزیره تأیید می‌کند.

تاپاچای^۱ (۲۰۱۹) در پژوهش خود تحت عنوان "بکارگیری مدل خرد خوشه‌ای گردشگری در برنامه‌ریزی توسعه روستایی: مطالعه موردی روستای کائنگ روانگ در تایلند"^۲ به این نتیجه رسید که روستای مورد مطالعه دارای منابع کافی اعم از منابع ملموس و ناملموس برای توسعه خوشه‌های گردشگری برنامه‌ریزی شده است. با این حال، تلاش برای توسعه خوشه در روستای مورد مطالعه نیاز به مداخله‌ای برای ارائه کمک‌های فنی از طرف‌های مربوطه دارد. دولت محلی در مراحل اولیه برای ایجاد ظرفیت برای مردم محلی برای اداره مشاغل مستقل و پایدار تلاش می‌کنند. اگرچه یکی از محدودیت‌های این مطالعه تمرکز بر تنها یک روستا است، مطالعه موردی روستای کائنگ روانگ می‌تواند بینش متنی و مفاهیم معناداری را برای سیاست‌گذاران در هنگام در نظر گرفتن خوشه‌بندی به عنوان یک استراتژی توسعه مقصد برنامه‌ریزی شده ارائه کند.

آرینتوکو و همکاران^۳ (۲۰۲۰)، در پژوهش خود تحت عنوان "استراتژی‌های توسعه روستای گردشگری مبتنی بر جامعه: موردی از منطقه روستای گردشگری بوروبودور، اندونزی" به این نتیجه رسیدند که عوامل قدرت و فرصت دارای امتیاز اهمیت و درصد توافق بیشتر از عوامل ضعف و تهدید می‌باشد. استراتژی‌های توسعه دهکده گردشگری مبتنی بر جامعه را می‌توان با تأکید بیشتر بر استراتژی‌هایی که بر نقاط قوت و فرصت‌ها متکی هستند، از طریق استراتژی‌های S-O و W-O، نسبت به ضعف‌ها و تهدیدها، از طریق استراتژی‌های S-T و W-T انجام شود. با این حال، اجرای چهار استراتژی همچنان در حال انجام است، زیرا آنها مکمل یکدیگر خواهند بود تا هدف توسعه یک منطقه استراتژیک گردشگری از طریق دهکده‌های گردشگری جامعه محور محقق شود.

هرسانی^۴ (۲۰۲۰) در پژوهش خود تحت عنوان "توانمندسازی گروه‌های اجتماعی روستای گونونگ‌ساری برای بهینه‌سازی پتانسیل روستا به سمت روستای مستقل گردشگری" به این نتیجه رسید که افزایش مشارکت فعال جوامع روستایی در فعالیت‌های گردشگری روستای گونونگ‌ساری، توانمندسازی گروه گردشگری لاسکار و سربکاندی گونونگ ساری از طریق آموزش، کارگاه‌های آموزشی، مشاوره و فعالیت‌های تسهیل‌کننده انجام شد. بنابراین این فعالیت، جامعه روستایی است که بتواند به طور مستقل بخش گردشگری روستای گونونگ ساری را به سمت یک روستای مستقل گردشگری پایدار مدیریت، حفظ و بهبود بخشد.

علیقلی‌زاده فیروزجایی، قدمی و مضان‌زاده لسبویی (۱۳۸۹)، در پژوهش خود تحت عنوان "نگرش و گرایش جامعه میزبان به توسعه گردشگری در نواحی روستایی نمونه مورد مطالعه: دهستان گلیجان، شهرستان تنکابن" با استفاده از روش‌های میدانی و کتابخانه‌ای به این نتیجه رسیدند که ماهیت نگرش و گرایش ساکنان محدوده مورد مطالعه نسبت به گردشگری با یکدیگر تفاوت معنی‌داری دارند و میزان حمایت ساکنان تحت تأثیر سطح توسعه گردشگری می‌باشد. به طوری که با افزایش میزان اثرات منفی ناشی از توسعه گردشگری در مقایسه با منافع حاصله، به تدریج از میزان حمایت‌های

¹ Tapachai

² Kaeng Ruang village in Thailand

³ Arintoko et al.

⁴ Harsani

میزبان کاسته خواهد شد. براین اساس روستاهای ساحلی با درک قوی‌تر، اثرات و پیامدهای منفی گردشگری حمایت کمتری را از توسعه گردشگری نسبت به روستاهای دور از ساحل داشته‌اند.

رحیمی و رنجبردستانی (۱۳۹۱)، در پژوهش خود تحت عنوان "ارزیابی و اولویت‌بندی جاذبه‌های اکوتوریسم، روستاهای هدف گردشگری استان چهارمحال و بختیاری" علاوه بر روش‌های توصیفی-تحلیلی و میدانی با استفاده از روش‌های تحلیل سلسله مراتبی AHP پس از تعریف معیارها و زیرمعیارها از بین ۱۲ روستای مصوب هدف گردشگری در استان چهارمحال و بختیاری ۳ روستا به عنوان اولویت‌های نخست سرمایه‌گذاری مورد گزینش قرار گرفت. یافته‌های تحقیق نشان داد که روستاهای ده چشمه، هوره و آتشگاه به ترتیب از شرایط بهتری به منظور سرمایه‌گذاری برخوردار هستند و به ترتیب اولویت ۱ تا ۳ را به خود اختصاص داده و سایر روستاها در اولویت‌های بعدی قرار دارند که در این میان روستای دزک اولویت آخر (اولویت ۱۲) را به خود اختصاص داده است.

لطیفی، ناری مهدی و زلیخایی سیار (۱۳۹۲) در پژوهش خود تحت عنوان "موانع موثر بر توسعه فعالیت‌های گردشگری در نواحی روستایی همدان، با تاکید بر روستاهای هدف گردشگری" با هدف بررسی موانع توسعه گردشگری در روستاهای هدف گردشگری شهرستان همدان پرداخته‌اند، به طوری که از بین روستاهای هدف گردشگری شهرستان همدان سه روستای ورکانه، سیمین ابرو و خاکو به عنوان نمونه، انتخاب و مورد بررسی قرار گرفته‌اند. از آنجایی که روش مورد استفاده توصیفی-تحلیلی و میدانی صورت گرفته است نتایج تحلیل عاملی موانع توسعه گردشگری در روستاهای مورد مطالعه نشان می‌دهد که ۴ عامل زیرساختی، فرهنگی، برنامه‌ریزی و مدیریتی و همچنین اطلاع‌رسانی و تبلیغاتی در مجموع ۶۳/۱۷ درصد از واریانس را تبیین می‌کنند.

میرزائی و همکاران (۱۳۹۷)، در پژوهش خود تحت عنوان "ارائه الگوهای بهینه توسعه گردشگری در روستاهای هدف گردشگری ایران، مطالعه موردی: روستاهای هدف گردشگری استان گیلان" به این نتیجه رسیدند که ارتباط بین توسعه گردشگری روستایی در روستاهای هدف گردشگری استان گیلان و مولفه‌های اثرگذار بر الگوهای اجرایی در محدوده مورد مطالعه بود. در نهایت نتایج نشان داد که شرایط توپوگرافی و طبیعی روستا، مشاهدات و مصاحبه‌های شفاهی با اهالی روستا، ارائه الگوی اجرایی گردشگری متناسب با هر روستا اقدام گردید.

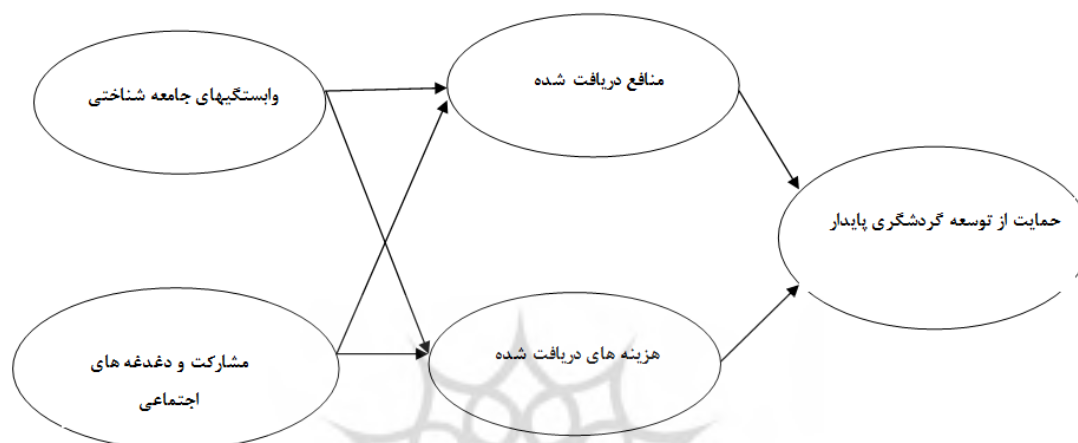
رحیمی و همکاران (۱۳۹۹)، در تحقیق خود تحت عنوان "تاثیر عوامل محیطی-رفتاری بر تحقق گردشگری خلاق در روستاهای هدف گردشگری استان اصفهان" به این نتیجه رسیدند که هر دو عوامل محیطی و رفتاری تاثیر مثبت و معنی داری بر تحقق گردشگری خلاق داشته و تاثیر عامل محیطی بیشتر بوده است. همچنین نتایج خوشه‌بندی بیانگر این بود که روستاها در ناحیه دشتی (اقلیم گرم) به نسبت روستاهای ناحیه کوهستانی میانگین بالاتری در متغیرهای گردشگری خلاق داشتند.

غلامی و شفیعی (۱۴۰۰)، در پژوهش خود با عنوان "بررسی عوامل موثر بر توسعه گردشگری روستایی با تاکید بر روستای هدف گردشگری، مطالعه موردی: روستای فش؛ شهرستان کنگاور"، به این نتیجه رسیدند که کمبود امکانات و زیرساخت‌های ضروری مانند مکان‌های اقامتی، رفاهی، پذیرایی و ارتباطی و ضعف مدیریتی و نهادی در زمینه توسعه گردشگری را مشخص می‌نماید. همچنین نتایج تحلیل عاملی نشان‌دهنده موثر بودن ۶ عامل طبیعی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، کالبدی و نهادی بر توسعه گردشگری روستایی است.

ایمانی و معدنی (۱۴۰۱)، در تحقیق خود تحت عنوان "گردشگری روستایی سبز، بررسی عوامل تاثیر گذار در توسعه روستایی پایدار و حافظ محیط زیست" به این نتیجه رسیدند که گردشگری سبز می‌توان ضمن توسعه گردشگری روستایی

پایدار، از محیط زیست نیز محافظت نماید و انتظار می‌رود که مولفه‌های این نوع از گردشگری، بتوانند متضمن رویکردهای گردشگری پایدار و مسئولانه بوده و راهبرد گفتمانی موثری را ایجاد نمایند.

با بررسی مطالعات صورت گرفته در این زمینه و با توجه به یافته‌های مشاهده شده از تحقیق منطبق با موضوع در نواحی روستایی، می‌توان بیان نمود که تحقیق حاضر می‌تواند با تعیین حمایت ساکنین محلی از توسعه گردشگری در نواحی روستایی به عنوان یک استراتژی مهم توسعه روستایی نام برد. زیرا با مشارکت و حمایت ساکنین محلی و دخالت آنها در توسعه اقتصادی، اجتماعی و کالبدی گردشگری همراه است و زمینه پایداری سکونتگاه‌های روستایی را به همراه خواهد داشت.



شکل ۱- مدل مفهومی تحقیق

برگرفته از Lee, 2013:42

۳- روش، تکنیک‌ها و قلمرو

پژوهش حاضر یک پژوهش کاربردی است که برای تبیین موضوع و نتایج آن از روش‌های توصیفی-تحلیلی مبتنی بر روش کتابخانه‌ای و میدانی (پرسشنامه و مشاهده) استفاده شده است. جامعه آماری این تحقیق ۷ روستای هدف گردشگری استان زنجان است. براساس سرشماری نفوس و مسکن (۱۳۹۵) روستاهای مورد مطالعه دارای تعداد خانوار ۲۱۹۸ برآورده شده است که براساس فرمول کوکران ۱۸۶ پرسشنامه در محدوده مورد مطالعه توزیع و پخش گردیده است. انتخاب نمونه‌ها در بین سرپرستان خانوارها در روستاهای نمونه به صورت تصادفی ساده انجام گرفته تا اصل فرصت برابر به منظور انتخاب خانوارها رعایت شده باشد. تعداد روستاهای مورد مطالعه به شرح جدول (۱) است.

جدول ۱- روستاهای هدف گردشگری استان زنجان

ردیف	شهرستان	بخش	دهستان	روستا	تعداد خانوار	تعداد نمونه	افزایش تعداد نمونه
۱	زنجان	قره پشتلو	قره پشتلو پایین	حاجی سیران	۱۰۶	۹	۱۰
۲	طارم	چورزق	چورزق	شیت	۲۸۴	۲۳	۲۳
۳	ابه‌ر	مرکزی	درسچین	درسچین	۱۲۵	۱۰	۱۰
۴	خرمدره	مرکزی	خرمدره	سوکهریز	۷۱۰	۵۸	۵۸
۵	ایجرود	مرکزی	گلابر	گلابر	۷۲۵	۵۹	۵۹
۶	خدابنده	مرکزی	حومه	قائلی	۶۸	۵	۱۰
۷	ماه‌نشان	مرکزی	اورباد	علم‌کندی	۱۸۰	۱۶	۱۶
مجموع					۲۱۹۸	۱۸۰	۱۸۶

همچنین برای تجربه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی (تک نمونه‌ای و همبستگی) استفاده شده است. در این تحقیق ۴۳ گویه در پنج شاخص (وابستگی اجتماعی، مشارکت اجتماعی، هزینه‌های دریافت شده، منافع دریافت شده) و توسعه گردشگری در نظر گرفته شده است. الفای کرونباخ شاخص‌های پنج‌گانه، وابستگی اجتماعی، مشارکت اجتماعی، منافع دریافت شده، هزینه دریافت شده، توسعه گردشگری، هر کدام به ترتیب، ۰/۷۳۱؛ ۰/۹۰۷؛ ۰/۷۳۰؛ ۰/۸۷۷؛ ۰/۷۷۴ به دست آمده است که نشان از پایایی داده‌ها در جهت بررسی تحقیق مورد نظر می‌باشد.

براساس آخرین تقسیمات سیاسی و اداری کشور، روستای گلابرسفلی جزو آبادی‌های دهستان گلابر از بخش مرکزی شهرستان ایجرود استان زنجان بشمار می‌آید. مختصات دقیق جغرافیایی این روستا ۴۸ درجه و ۱۸ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ و ۳۶ درجه و ۲۰ دقیقه از عرض شمالی است. ارتفاع نسبی آن از سطح آب‌های آزاد ۱۶۵۰ متر می‌باشد. همچنین از دیگر روستایی که در این پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته است روستای درسجین با مرکزیت روستای درسجین قرار گرفته است که از نظر موقعیت جغرافیایی، روستای درسجین در ۴۹ درجه و ۱۴ دقیقه طول شرقی و ۳۶ درجه و ۰۱ دقیقه عرض شمالی واقع شده است. ارتفاع روستای مزبور از سطح دریا ۱۶۷۵ متر است. براساس تقسیمات اقلیمی ایران، این روستا در اقلیم سردسیر خشک طبقه بندی می‌شود.

۴- یافته‌ها و تحلیل داده

از میان ۱۸۶ جامعه آماری که به پرسش‌های این تحقیق پاسخ داده‌اند، ۶۶ نفر یعنی ۳۵/۴۸ درصد زن و ۱۲۰ نفر یعنی ۶۴/۵۱ درصد مرد هستند. بنابراین بیشتر پاسخ‌دهندگان مرد هستند. همچنین ۱۴۵ نفر یعنی ۷۷/۹۵ درصد متأهل و ۴۱ نفر یعنی ۲۲/۰۴ درصد مجرد هستند. بنابراین بیشتر پاسخ‌دهندگان این تحقیق متأهل هستند. بیشترین پاسخگویان مربوط به گروه سنی ۴۱ تا ۵۰ (با مقدار ۵۱/۰۷ درصد) است و پس از آن گروه سنی بین ۳۱-۴۰ سال (با مقدار ۲۴/۱۹ درصد) است.

جدول ۲- توزیع فراوانی نمونه مورد مطالعه بر حسب جنسیت پاسخگویان

متغیر	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
جنسیت	زن	۶۶	۳۵/۴۸
	مرد	۱۲۰	۶۴/۵۱
	کل	۱۸۶	۱۰۰
وضعیت تأهل	متأهل	۱۴۵	۷۷/۹۵
	مجرد	۴۱	۲۲/۰۴
	کل	۱۸۶	۱۰۰
سن	بین ۲۰-۳۰ سال	۱۵	۸/۰۶
	۳۱-۴۰ سال	۴۵	۲۴/۱۹
	۴۱-۵۰ سال	۹۵	۵۱/۰۷
	۵۰ سال به بالا	۳۱	۱۶/۶۶
	کل	۱۸۶	۱۰۰
تحصیلات	بیسواد	۱۱	۵/۹۱
	خواندن و نوشتن	۳۵	۱۸/۸۱
	ابتدایی	۱۵	۸/۰۶
	سیکل	۵۱	۲۷/۴۱
	متوسطه (دیپلم)	۴۱	۲۲/۰۴
	فوق دیپلم و بالاتر	۳۳	۱۷/۷۴
	کل	۱۸۶	۱۰۰

جدول (۳) نشانگر اطلاعات توصیفی مربوط به شاخص‌های تحقیق است که در آن فراوانی تعداد افرادی را که در سؤالات مرتبط با متغیر مذکور، گزینه‌های مربوط به هر سؤال را انتخاب نموده‌اند، نشان می‌دهد. همان‌طوری که ملاحظه می‌شود، میانگین مشاهده شده تمام سؤالات و همچنین میانگین کل سؤالات متغیر وابستگی اجتماعی (۴/۵۵) از میانگین نظری یعنی مقدار (۳) بیشتر بوده و این مطلب دلالت بر این موضوع دارد که پاسخ‌دهندگان در پاسخ به سؤالات پرسشنامه گزینه‌های موافقم بیشتر انتخاب نموده‌اند، یعنی فراوانی این گزینه‌ها نسبت به گزینه‌های کاملاً موافقم، متوسط، کاملاً مخالفم و مخالفم بیشتر است. پس از دید پاسخگویان وابستگی اجتماع در محدوده مورد مطالعه، یک متغیر حائز اهمیت می‌باشد. همچنین اطلاعات توصیفی مربوط به شاخص مشارکت اجتماعی یا مداخله جامعه در نمونه مورد مطالعه مورد بررسی قرار گرفت. به طوری که میانگین مشاهده شده تمام سؤالات و همچنین میانگین کل سؤالات متغیر مشارکت اجتماعی (۴/۰۴) از میانگین نظری یعنی مقدار (۳) بیشتر بوده و این مطلب دلالت بر این موضوع دارد که پاسخ‌دهندگان در پاسخ به سؤالات پرسشنامه گزینه‌های موافقم، کاملاً موافقم را بیشتر انتخاب نموده‌اند. میانگین متغیر شاخص‌های منافع دریافت شده برابر با (۴/۱۲) از میانگین نظری یعنی مقدار (۳) بیشتر بوده است. پس به نظر می‌رسد که از دید پاسخگویان منافع دریافتی از سطح متوسط بیشتر است. در متغیر هزینه‌های دریافت شده، میانگین مشاهده شده در تمام سؤالات و همچنین میانگین کل سؤالات این متغیر (۴/۱۲) از میانگین نظری یعنی مقدار (۳) بیشتر بوده و این مطلب دلالت بر این موضوع دارد که پاسخ‌دهندگان در پاسخ به سؤالات پرسشنامه گزینه‌های موافقم را بیشتر انتخاب نموده‌اند. در متغیر توسعه گردشگری پایدار، میانگین کل سؤالات این متغیر (۴/۳۱) از میانگین نظری یعنی مقدار (۳) بیشتر بوده و این مطلب دلالت بر این موضوع دارد که پاسخ‌دهندگان در پاسخ به گزینه‌های موافقم را بیشتر انتخاب نموده‌اند، یعنی فراوانی این گزینه بیشتر است. پس به نظر می‌رسد که از دید پاسخگویان عملکرد حمایت از توسعه گردشگری پایدار از سطح متوسط بیشتر باشد و زمینه‌های موثری را در محدوده مورد مطالعه فراهم کرده است.

جدول ۳- شاخص توصیفی و توزیع فراوانی پاسخ سؤالات مربوط شاخص‌های مورد مطالعه

ردیف	سؤالات	فراوانی پاسخ‌ها					فراوانی کل	میانگین مشاهده شده	انحراف معیار
		خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد			
وابستگی اجتماعی	امکانات و زیر ساخت‌ها	۰	۹	۹۷	۱۱۴	۷۰	۱۸۶	۴/۱۳	۰/۹۳۷
	گرایش زندگی در روستا	۰	۱۸	۱۰۴	۱۲۴	۴۴	۱۸۶	۴/۲۰	۰/۸۰۵
	زندگی لذتبخش روستا	۴۶	۱۱۸	۷۴	۲۵	۲۷	۱۸۶	۴/۷۷	۰/۵۰۴
	آسایش و آرامش روحی	۳	۵۳	۱۰۳	۹۷	۳۴	۱۸۶	۴/۷۷	۰/۵۰۴
	امید زندگی در روستا	۶	۵۲	۴۶	۱۲۷	۵۹	۱۸۶	۴/۵۰	۰/۶۸۲
	هویت‌یابی	۷	۷۲	۹۱	۸۱	۳۹	۱۸۶	۴/۷۰	۰/۴۶۶
	تداعی معنای واقعی زندگی	۱۹	۹۷	۵۳	۸۴	۳۷	۱۸۶	۴/۶۳	۰/۴۹۰
	وابستگی به سنت‌های بومی و قومی	۶	۵۵	۷۸	۹۹	۵۲	۱۸۶	۴/۷۷	۰/۵۰۴
	ساده زیستی و تعاون	۰	۶	۴۳	۱۵۵	۸۶	۱۸۶	۴/۵۷	۰/۷۲۸
	تعلقات خانوادگی و قومی	۳	۹	۶۸	۱۱۳	۹۷	۱۸۶	۴/۵۰	۰/۶۸۲
مشارکت اجتماعی	توسعه گردشگری	۳	۱۸	۴۳	۱۴۶	۸۰	۱۸۶	۴/۰۷	۰/۹۴۴
	تحقیقات و پژوهش راهبردی	۳	۲۴	۸۶	۱۰۶	۷۱	۱۸۶	۳/۹۳	۱/۰۱۵
	تحقیق و توسعه مدیریت محلی	۳	۳۰	۸۷	۱۲۳	۴۷	۱۸۶	۳/۷۳	۱/۲۰۲
	مشارکت در پیشرفت و توسعه گردشگری	۳	۲۸	۱۴۰	۸۶	۳۳	۱۸۶	۳/۹۳	۱/۱۱۲
	احترام و تکریم گردشگران	۶	۲۶	۱۵۰	۹۳	۱۵	۱۸۶	۴/۴۳	۰/۷۲۸

متغیرها	سؤالات	فراوانی پاسخ ها					فراوانی کل	میانگین مشاهده	انحراف معیار
		خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد			
منافع دریافت شده	مشارکت در مراسم مذهبی و اعیاد ملی	۶	۲۱	۷۴	۱۱۹	۷۰	۱۸۶	۴/۱۷	۰/۷۹۱
	توسعه گردشگری	۳	۱۸	۴۳	۱۴۶	۸۰	۱۸۶	۴/۰۷	۰/۹۴۴
	تحقیقات و پژوهش راهبردی	۳	۲۴	۸۶	۱۰۶	۷۱	۱۸۶	۳/۹۳	۱/۰۱۵
	تحقیق و توسعه مدیریت محلی	۳	۳۰	۸۷	۱۲۳	۴۷	۱۸۶	۳/۷۳	۱/۲۰۲
	مشارکت در پیشرفت و توسعه گردشگری	۳	۲۸	۱۴۰	۸۶	۳۳	۱۸۶	۳/۹۳	۱/۱۱۲
	احترام و تکریم گردشگران	۶	۲۶	۱۵۰	۹۳	۱۵	۱۸۶	۴/۴۳	۰/۷۲۸
بهره‌های دریافت	مشارکت در مراسم مذهبی و اعیاد ملی	۶	۲۱	۷۴	۱۱۹	۷۰	۱۸۶	۴/۱۷	۰/۷۹۱
	سرمایه‌گذاری گذاری	۲	۱۰	۱۱	۷۵	۸۸	۱۸۶	۴/۳۷	۰/۵۵۵
	افزایش درآمد از خدمات و تولیدات	۱۰	۲۵	۴۰	۵۶	۵۵	۱۸۶	۳/۹۳	۱/۰۴۸
	افزایش هزینه‌های از خرده فروشی و مغازه‌ها	۱۷	۳۵	۲۴	۵۵	۵۵	۱۸۶	۴/۵۰	۰/۶۸۲
	افزایش پس‌انداز از قیمت زمین	۱۶	۱۵	۳۵	۶۵	۵۴	۱۸۶	۴/۰۷	۰/۹۴۴
	افزایش سرمایه و ایجاد کارآفرینی	۲۵	۱۷	۱۷	۵۵	۵۴	۱۸۶	۳/۷۳	۱/۲۰۲
توسعه گردشگری پایدار	ارائه خدمات خانه‌های دوم	۶	۴۵	۵۰	۵۲	۳۳	۱۸۶	۳/۹۳	۱/۲۰۲
	مشارکت در طرح‌های مرتبط با گردشگری پایدار	۳	۳۹	۶۵	۴۵	۳۴	۱۸۶	۳/۶۷	۱/۲۶۹
	شرکت در تبادلات فرهنگی بین ساکنان محلی و بازدیدکنندگان	۳	۲۸	۵۵	۷۵	۲۵	۱۸۶	۴/۳۳	۱/۰۹۳
	مشارکت در طرح زیر گردشگری و تغییر کالبد روستایی	۷	۷۲	۹۰	۸۲	۳۹	۱۸۶	۴/۱۰	۰/۶۰۷
	همکاری با ارگان‌های دولتی برای حفاظت از جاذبه‌ها	۱۰	۳۸	۳۸	۷۵	۲۵	۱۸۶	۴/۳۷	۰/۷۱۸
	جذب سرمایه‌گذاری	۶	۳۳	۵۲	۶۰	۳۵	۱۸۶	۴/۷۳	۰/۴۵۰
	توجه دولت در زیر ساخت‌ها و امکانات رفاهی	۳	۱۲	۴۱	۶۵	۶۵	۱۸۶	۴/۶۳	۰/۵۵۶
	همکاری با دهیاران در نظافت روستا	۵	۱۵	۴۵	۳۵	۸۶	۱۸۶	۴/۷۳	۰/۴۵۰

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

با استفاده از آزمون کولموگروف اسمیرنف فرض نرمال بودن نمونه‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. با توجه به مقادیر سطح معناداری بدست آمده در جدول (۴) که همگی بالاتر از ۰/۰۵ است، فرض صفر یعنی فرض نرمال بودن توزیع نمونه‌ها در سطح خطای ۵ درصد تأیید می‌شود، یعنی اختلاف معناداری بین توزیع نمونه‌ها با توزیع نرمال وجود دارد. بنابراین با توجه به نرمال بودن نمونه‌های مورد مطالعه، برای آزمون فرضیه‌های تحقیق از روش‌های پارامتریک استفاده شد.

جدول ۴- نتیجه آزمون نرمال بودن متغیرها در نمونه‌ها

معیارها	تعداد	مقدار اماره آزمون کولموگروف اسمیرنف	سطح معناداری	نتیجه آزمون
وابستگی اجتماعی	۱۸۶	۰/۶۵۳	۰/۷۷۳	توزیع نرمال
مشارکت اجتماعی	۱۸۶	۰/۹۷۴	۰/۶۵۲	توزیع نرمال
منافع دریافتی	۱۸۶	۰/۷۷۵	۰/۵۹۷	توزیع نرمال
هزینه دریافتی	۱۸۶	۰/۵۱۰	۰/۹۴۶	توزیع نرمال
توسعه پایدار گردشگری	۱۸۶	۰/۶۷۴	۰/۷۳۲	توزیع نرمال

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

برای بررسی این فرضیه که "منافع دریافت شده از گردشگری پایدار بر حمایت از توسعه گردشگری پایدار موثر است"؛ با توجه به نرمال بودن توزیع نمونه‌ها از آزمون آماری t تک‌نمونه و رگرسیون خطی ساده استفاده شده است. برای پاسخ به فرضیه مطرح شده، همانطوری که جدول (۱۱) نشان می‌دهد، تحلیل میانگین عددی حاصل از محاسبه مولفه‌های اثرات شاخص منافع دریافت شده در توسعه گردشگری پایدار در محدوده مورد مطالعه می‌باشد و در بین پاسخگویان با استفاده از داده‌های پرسشنامه‌ای بدست آمده است که مبین بالا بودن مقادیر میانگین بدست آمده در مولفه‌های مورد نظر تحقیق از حد میانگین (۳) می‌باشد. به طوری که در سطح معناداری و تفاوت آنها از مطلوبیت عددی نیز به شکل مثبت ارزیابی و برآورد شده است. همان طوری که، میزان تفاوت معناداری میانگین در همه موارد که با احتساب دامنه طیفی میانگین مولفه‌ها (که بین ۱ تا ۵ براساس طیف لیکرت در نوسان است)، مقدار بدست آمده برای تمامی مولفه‌ها بالاتر از میزان مطلوبیت عددی مورد آزمون یعنی (۳) ارزیابی شده است. البته لازم به ذکر است که مولفه‌های افزایش موقعیت‌های گردشگری و افزایش تولیدات کالاهای سنتی به ترتیب بیشترین فاصله تفاوت از حد مطلوب عددی مورد آزمون را دارا بوده است. بنابراین، تفاوت معناداری در سطح آلفا ۰/۰۵ قابل مشاهده بوده و تفاوت آنها از مطلوبیت عددی مورد آزمون نیز عمدتاً به شکل مثبت ارزیابی و برآورد شده است.

جدول ۴- معناداری تفاوت از حد مطلوب شاخص‌های منافع دریافت شده در حمایت از توسعه گردشگری پایدار

شاخص‌ها	میانگین	آزمون آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت از حد مطلوب	فاصله اطمینان ۹۵ درصد پایین تر بالاتر
وجود جاذبه‌های گردشگری	۴/۲۳	۷/۲۲۳	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۲۳۳	۰/۸۸ ۱/۵۸
افزایش موقعیت‌های خرید گردشگران	۴/۱۰	۷/۱۳۱	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۱۰۰	۰/۷۸ ۱/۴۲
افزایش درآمدهای جانبی	۴/۳۰	۱۱/۹۴۸	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۳۰۰	۱/۰۸ ۱/۵۲
تنوع تولید و رونق اقتصاد	۴/۰۷	۷/۰۵۹	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۰۶۷	۰/۷۶ ۱/۳۸
افزایش موقعیت‌های گردشگری	۴/۵۷	۱۱/۰۸۹	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۵۶۷	۱/۲۸ ۱/۸۶
بهبود راه‌ها و امکانات عمومی	۴/۰۰	۷/۳۷۴	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۷۲ ۱/۲۸
ایجاد انگیزه آشنایی با فرهنگ بومی و محلی	۴/۲۰	۱۰/۷۷۰	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۲۰۰	۰/۹۷ ۱/۴۳
توسعه فعالیت‌های فرهنگی و سنت‌های محلی	۴/۰۷	۷/۸۹۹	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۰۶۷	۰/۷۹ ۱/۳۴
افزایش تبادلات فرهنگی	۴/۱۳	۱۰/۸۶۵	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۱۳۳	۰/۹۲ ۱/۳۵
انگیزه صیانت از فرهنگ و سنت‌های گذشته	۴/۱۰	۷/۵۰۳	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۱۰۰	۰/۸۰ ۱/۴۰
افزایش تولیدات کالاهای سنتی	۴/۳۷	۱۳/۴۶۲	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۳۶۷	۱/۱۶ ۱/۵۷
حفاظت از محیط‌زیست	۳/۹۳	۴/۸۷۷	۱۸۵	۰/۰۰۰	۰/۹۳۳	۰/۵۴ ۱/۳۲
تعامل بین بازدیدکنندگان و ساکنان	۳/۹۳	۶/۵۱۳	۱۸۵	۰/۰۰۰	۰/۹۳۳	۰/۶۴ ۱/۲۳
توسعه فن آوری IT	۳/۷۰	۳/۲۵۲	۱۸۵	۰/۰۰۰	۰/۷۰۰	۰/۲۶ ۱/۱۴

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

از طرف دیگر آزمون رگرسیون خطی ساده نشان می‌دهد که ضریب همبستگی بین این دو متغیر برابر ۰/۸۲۴ می‌باشد. مثبت بودن این مقدار نشان دهنده وجود رابطه مستقیم بین دو متغیر می‌باشد و مقدار $\text{Sig} = ۰/۰۰۰ < ۰/۰۵$ که گویای معناداری این رابطه در سطح معناداری ۵ درصد است. بنابراین می‌توان اظهار کرد که منافع دریافت شده تاثیر مثبت و معناداری بر روی توسعه گردشگری پایدار در روستاهای محدوده مورد مطالعه داشته است.

جدول ۵- آزمون همبستگی بین توسعه گردشگری پایدار و منافع دریافتی

نتیجه آزمون	مقدار Sig	ضریب همبستگی R	تعداد	متغیرها	
				مستقل	وابسته
رابطه معنادار	۰/۰۰۰	۰/۸۲۴	۱۸۵	منافع دریافتی	توسعه گردشگری

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

درباره این فرضیه که "هزینه‌های دریافت شده از گردشگری پایدار بر حمایت از توسعه گردشگری پایدار موثر است" نتایج آزمون t تک نمونه و رگرسیون خطی نشان داد که هزینه‌های دریافت شده از گردشگری در راستای حمایت از توسعه گردشگری پایدار یکی از مباحث مهم در روستاهای هدف گردشگری استان زنجان می‌باشد. در این متغیر، شاخص‌های افزایش هزینه‌های دریافتی از گردشگری و افزایش سرمایه و ایجاد کارآفرینی به ترتیب بیشترین فاصله تفاوت از حد مطلوب عددی مورد آزمون را دارا بوده است؛ بنابراین، تفاوت معناداری در سطح آلفا ۰/۰۵ قابل مشاهده بوده و تفاوت آنها از مطلوبیت عددی مورد آزمون نیز عمدتاً به شکل مثبت ارزیابی شده است.

جدول ۶- آزمون معناداری تفاوت از حد مطلوب بین هزینه‌های دریافت شده از گردشگری بر حمایت از توسعه گردشگری پایدار

شاخص‌ها	میانگین	آماره t آزمون	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت از حد مطلوب	فاصله اطمینان ۹۵ درصد
بازگشت سرمایه‌گذاری‌های معکوس	۴/۳۷	۱۳/۴۶۲	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۳۶۷	۱/۱۶ تا ۱/۵۷ بالاتر
افزایش درآمد از خدمات و تولیدات	۳/۹۳	۴/۸۷۷	۱۸۵	۰/۰۰۰	۰/۹۳۳	۰/۵۴ تا ۱/۳۲
افزایش هزینه‌های دریافتی از گردشگری	۴/۵۰	۱۲/۰۴۲	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۵۰۰	۱/۲۵ تا ۱/۷۵
افزایش پس‌انداز و متنوع بودن درآمد	۴/۰۷	۶/۱۸۶	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۰۶۷	۰/۷۱ تا ۱/۱۴۲
افزایش سرمایه و ایجاد کارآفرینی	۴/۷۳	۳/۳۴۳	۱۸۵	۰/۰۰۰	۰/۷۳۳	۰/۲۸ تا ۱/۱۸

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

همچنین آزمون رگرسیون خطی چند متغیره نشان داد که ضریب همبستگی بین این دو متغیر برابر ۰/۶۴۴ می‌باشد. مثبت بودن این مقدار نشان دهنده وجود رابطه مستقیم بین دو متغیر می‌باشد و مقدار $\text{Sig} = ۰/۰۰۰ < ۰/۰۵$ که گویای معناداری این رابطه در سطح معناداری ۵ درصد است. بنابراین می‌توان اظهار کرد که هزینه‌های دریافت شده تاثیر مثبت و معناداری بر روی توسعه گردشگری پایدار در روستاهای محدوده مورد مطالعه داشته است.

جدول ۷- آزمون همبستگی بین هزینه‌های دریافت شده از گردشگری پایدار بر حمایت از توسعه گردشگری پایدار

نتیجه آزمون	مقدار Sig	ضریب همبستگی R	تعداد	متغیرها	
				مستقل	وابسته
رابطه معنادار	۰/۰۰۰	۰/۶۴۴	۱۸۵	هزینه‌های دریافتی	توسعه گردشگری

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

بررسی این فرضیه که "وابستگی اجتماعی بر حمایت ساکنان روستاهای هدف گردشگری از توسعه گردشگری پایدار موثر است" با آزمون آماری t تک نمونه و آزمون رگرسیون خطی نشان داد که میانگین شاخص‌های مورد استفاده مبین بالا بودن مقادیر آنها از حد میانگین نظری (۳) است. به طوری که در سطح معناداری و تفاوت آنها از مطلوبیت عددی

نیز به شکل مثبت ارزیابی و برآورد شده است. همان طوری که جدول (۸) نشان می‌دهد از دیدگاه پاسخگویان اثرات وابستگی اجتماعی ناشی از حضور گردشگران و توسعه گردشگری پایدار تا حدودی زیادی با وابستگی اجتماعی (توسعه امکانات و زیر ساخت‌های روستایی، گرایش افراد برای زندگی در روستا و لذت بخش بودن فضای روستا، افزایش امید زندگی در روستا، پیوند فضای روستاها با هویت شخصی افراد، تداعی معنای واقعی زندگی در روستاها، وابستگی افراد به سنت‌های بومی و قومی و افزایش گرایش افراد به ساده زیستی و مشارکت در تعاون مردمی روستا و تعلقات و وابستگی‌های خانوادگی و قومی) باعث مشارکت افراد در اداره روستاها و به تبع آن افزایش گردشگری و توسعه پایدار آن در روستاهای نمونه مورد مطالعه شده است. تحلیل یافته‌های جدول (۸) از دیدگاه پاسخگویان نشان‌دهنده معناداری وابستگی اجتماعی افراد به روستاها و گرایش آنان به زندگی روستایی در سطح ۰/۰۵ است و عمدتاً براساس طیف لیکرت دارای سطح بالاتر از حد متوسط است. البته لازم به ذکر است که مولفه‌های زندگی لذتبخش روستا و آسایش و آرامش روحی وابستگی به سنت‌های بومی و قومی هر کدام به ترتیب با میانگین (۴/۷۷)، (۴/۷۷) و (۴/۷۷) بیشترین فاصله تفاوت از حد مطلوب عددی مورد آزمون را دارا بوده است بنابراین، تفاوت معناداری در سطح آلفا ۰/۰۵ قابل مشاهده بوده و تفاوت آنها از مطلوبیت عددی مورد آزمون نیز عمدتاً به شکل مثبت ارزیابی و برآورد شده است.

جدول ۸- معناداری تفاوت از حد مطلوب شاخص‌های وابستگی اجتماع در حمایت از توسعه گردشگری پایدار

شاخص‌ها	میانگین	آماره آزمون χ^2	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت از حد مطلوب	فاصله اطمینان ۹۵ درصد
						پایین تر
امکانات و زیر ساخت‌ها	۴/۱۳	۶/۶۲۴	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۱۳۳	۰/۷۸
گرایش زندگی در روستا	۴/۲۰	۸/۱۶۳	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۲۰۰	۰/۹۰
زندگی لذت بخش روستا	۴/۷۷	۱۹/۱۹۹	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۷۶۷	۱/۵۸
آسایش و آرامش روحی	۴/۷۷	۱۰/۹۷۴	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۷۶۷	۱/۵۸
امید زندگی در روستا	۴/۵۰	۱۲/۰۴۲	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۵۰۰	۱/۲۵
هویت‌یابی	۴/۷۰	۱۹/۹۷۷	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۷۰۰	۱/۵۳
تداعی معنای واقعی زندگی	۴/۶۳	۱۸/۲۵۲	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۶۳۳	۱/۴۵
وابستگی به سنت‌های بومی و قومی	۴/۷۷	۱۹/۱۹۹	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۷۶۷	۱/۵۸
ساده زیستی و تعاون	۴/۵۷	۱۱/۷۸۸	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۵۶۷	۱/۲۹
تعلقات خانوادگی و قومی	۴/۵۰	۱۲/۰۴۲	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۵۰۰	۱/۲۵

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

آزمون رگرسیون خطی چند متغیره نشان داد که ضریب همبستگی بین این دو متغیر برابر ۰/۵۷۳ می‌باشد. مثبت بودن این مقدار نشان دهنده وجود رابطه مستقیم بین دو متغیر می‌باشد و مقدار $\text{Sig} = ۰/۰۰۰ < ۰/۰۵$ که گویای معناداری این رابطه در سطح معناداری ۵ درصد است. بنابراین می‌توان اظهار کرد که وابستگی اجتماعی تاثیر مثبت و معناداری بر روی توسعه گردشگری پایدار در روستاهای محدوده مورد مطالعه داشته است.

جدول ۹- آزمون همبستگی بین وابستگی اجتماعی بر حمایت از توسعه گردشگری پایدار

نتیجه آزمون	مقدار Sig	ضریب همبستگی R	تعداد	متغیرها
				وابسته
				مستقل
رابطه معناداری	۰/۰۰۰	۰/۵۷۳	۱۸۵	وابستگی اجتماعی
				توسعه گردشگری

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

بررسی فرضیه "مشارکت اجتماعی بر حمایت ساکنان از توسعه گردشگری پایدار موثر است" نشان داد که افزایش حضور گردشگران و توسعه گردشگری در روستاها، باعث رشد و توسعه گردشگری پایدار روستایی شده است و با مداخله جامعه همراه بوده است و زمینه را برای (ایجاد انگیزه و علاقه در فعالیتهای مرتبط با توسعه گردشگری پایدار روستایی، انجام تحقیقات و پژوهش راهبردی در زمینه توسعه پایدار گردشگری، تحقیق و توسعه مدیریت محلی روستا و ایجاد علاقه در بین افراد به دخالت و مشارکت در فعالیتهای روستا، ایجاد انگیزه بین افراد برای شرکت در تصمیمات پیشرفت و توسعه گردشگری و معیشت جوانان روستا، احترام و تکریم گردشگران و میهمانان و مشارکت مردم در مراسم مذهبی و اعیاد ملی) فراهم کرده است. بنابراین ارتباط معناداری بین تمامی متغیرهای بکار گرفته شده در تحقیق وجود دارد. تحلیل یافتههای جدول (۹) نشان دهنده معناداری تغییرات صورت گرفته از دیدگاه پاسخگویان در سطح ۰/۰۵ است و عمدتاً براساس طیف لیکرت دارای سطح بالاتر از حد متوسط است. به طوری که متغیر احترام و تکریم گردشگران و مشارکت در مراسم مذهبی و اعیاد ملی با میانگین ۴/۴۳ و ۴/۱۷ بیشترین میانگین را در حمایت از توسعه گردشگری به خود اختصاص داده است.

جدول ۹- معناداری تفاوت از حد مطلوب شاخصهای مشارکتهای اجتماعی در حمایت از توسعه گردشگری پایدار

شاخصها	میانگین	آماره آزمون t	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت از حد مطلوب	فاصله اطمینان ۹۵ درصد پایین تر	بالاتر
توسعه گردشگری	۴/۰۷	۶/۱۸۶	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۰۶۷	۰/۷۱	۱/۴۲
تحقیقات و پژوهش راهبردی	۳/۹۳	۵/۰۳۷	۱۸۵	۰/۰۰۰	۰/۹۳۳	۰/۵۵	۱/۳۱
تحقیق و توسعه مدیریت محلی	۳/۷۳	۳/۳۴۳	۱۸۵	۰/۰۰۰	۰/۷۳۳	۰/۲۸	۱/۱۸
مشارکت در پیشرفت و توسعه گردشگری	۳/۹۳	۴/۵۹۷	۱۸۵	۰/۰۰۰	۰/۹۳۳	۰/۵۲	۱/۳۵
احترام و تکریم گردشگران	۴/۴۳	۱۰/۷۸۵	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۴۳۳	۱/۱۶	۱/۷۱
مشارکت در مراسم مذهبی و اعیاد ملی	۴/۱۷	۸/۰۷۴	۱۸۵	۰/۰۰۰	۱/۱۶۷	۰/۸۷	۱/۴۶

ماخذ: یافتههای پژوهش، ۱۴۰۳

همچنین آزمون رگرسیون نشان داد که ضریب همبستگی بین این دو متغیر برابر ۰/۶۸۴ می باشد. مثبت بودن این مقدار نشان دهنده وجود رابطه مستقیم بین دو متغیر می باشد و مقدار $Sig = ۰/۰۰۰ < ۰/۰۵$ که گویای معناداری این رابطه در سطح معناداری ۵ درصد است. بنابراین می توان اظهار کرد که مشارکت اجتماعی تأثیر مثبت و معناداری بر روی توسعه گردشگری پایدار در روستاهای محدوده مورد مطالعه داشته است.

جدول ۱۰- آزمون همبستگی بین توسعه گردشگری پایدار و مشارکت اجتماعی

نتیجه آزمون	مقدار Sig	ضریب همبستگی R	تعداد	متغیرها	
				وابسته	مستقل
رابطه معناداری	۰/۰۰۰	۰/۶۸۴	۱۸۵	توسعه گردشگری	مشارکت اجتماعی

ماخذ: یافتههای پژوهش، ۱۴۰۳

در نهایت برای بررسی بهتر و نشان دادن مسئله مورد بررسی از همبستگی اسپیرمن به صورت کلی استفاده شده است تا نسبت به رابطه معناداری بین شاخص بیشتر نمایان شود. بنابراین تحلیل ناپارامتری همبستگی میان ابعاد چهارگانه وابستگی اجتماعی، مشارکت اجتماعی، هزینههای دریافتی، منافع دریافتی و حمایت ساکنان در توسعه گردشگری پایدار در روستاها نشان دهنده وجود رابطه مستقیم میان این ابعاد می باشد. به طوری که با افزایش تأثیر هر یک از ابعاد مدنظر تحقیق، سایر ابعاد و تأثیرات آنها نیز روند افزایشی را نشان می دهد. به عبارت دیگر، بیشترین میزان همبستگی بین شاخصهای

منافع دریافتی و مشارکت اجتماع می‌باشد و همین شاخص نیز تأثیر مثبتی بر روی بقیه شاخص‌های تحقیق دارد. بنابراین میزان معناداری این تأثیرات در سطح ۹۵ درصد قابل تبیین است (جدول ۱۱).

جدول ۱۱- ماتریس همبستگی بین شاخص‌های حمایت گردشگری و توسعه گردشگری پایدار

شاخص‌ها	توسعه گردشگری	وابستگی اجتماعی	مشارکت اجتماعی	هزینه‌های دریافتی	منافع دریافتی
حمایتی	ضریب همبستگی	۱/۰۰۰	۰/۴۲۲	۰/۶۹۱	۰/۷۹۴
	سطح معناداری	۰	۰/۰۲۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
وابستگی اجتماعی	ضریب همبستگی	۰/۴۲۲	۱/۰۰۰	۰/۲۶۹	۰/۳۶۴
	سطح معناداری	۰/۰۲۰	۰	۰/۱۵۱	۰/۰۴۸
مشارکت اجتماعی	ضریب همبستگی	۰/۶۹۱	۰/۲۶۹	۱/۰۰۰	۰/۸۴۲
	سطح معناداری	۰/۰۰۰	۰/۱۵۱	۰	۰/۰۰۰
هزینه‌های دریافتی	ضریب همبستگی	۰/۶۴۷	۰/۴۰۰	۰/۸۸۶	۱/۰۰۰
	سطح معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۲۹	۰/۰۰۰	۰
منافع دریافتی	ضریب همبستگی	۰/۷۹۴	۰/۳۶۴	۰/۸۴۲	۱/۰۰۰
	سطح معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۴۸	۰/۰۰۰	۰
تعداد			۱۸۶		

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

۵- بحث و فرجام

لزوم توجه جدی به مقوله‌ی روستاهای هدف گردشگری، به عنوان یکی از راهبردهای نوین توسعه روستایی توجه بسیاری از تحقیقات را به خود جلب کرده است. زیرا با روند رو رشد توسعه گردشگری روستایی زمینه تامین معیشت در جوامع فراهم خواهد شد. بنابراین رونق روستاهای هدف گردشگری با توجه به فراهم نمودن شرایط طبیعی و توجه به عوامل محیطی اهمیت ویژه‌ای در پیشبرد فرآیندهای توسعه روستاها دارند، بدیهی است برنامه‌ریزی مناسب در جهت توسعه این نظام صنعتی با توجه به شرایط ویژه آن نیازمند شناخت عوامل و محدودیت‌ها و دارای نقاط قوت و ضعف و فرصت‌هایی در توسعه گردشگری هستند. با توجه به اهمیت مسئله گردشگری و روستاهای هدف گردشگری، در این مطالعه سعی شد تا مسائل این حوزه در روستاهای استان زنجان که یکی از استان‌های دارا قابلیت توسعه گردشگری سطح منطقه و کشور داراست، مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. همچنین رویکرد گردشگری پایدار به عنوان شکلی از گردشگری جایگزین، در پی بهبود کیفیت زندگی ساکنین محلی، ارتقاء تجربیات گردشگران و حفظ محیط زیست مقصد می‌باشد. از آن جا که توسعه گردشگری به صورت چشمگیری به حسن نیت جامعه میزبان بستگی دارد و حمایت آن در توسعه و عملکرد موفقیت‌آمیز گردشگری، امری ضروری محسوب می‌شود. در این رویکرد، موفقیت هر پروژه گردشگری مستلزم شناخت و درک کیفیت حمایت جامعه میزبان می‌باشد. همانطوری که قبلاً ذکر شد رفتار جامعه محلی با گردشگران در تمایل به مراجعه دوباره به مقصدهای مذکور تاثیر خواهد گذاشت. بدین سان درک واکنش جامعه محلی و عواملی که بر روی این طرز تفکر تأثیر می‌گذارند. به منظور دستیابی به حمایت مطلوب جامعه روستایی از توسعه گردشگری امری ضروری به شمار می‌آید. با توجه به اینکه، هدف از این پژوهش تحلیل اثرگذاری و عملکرد حمایت مردم محلی از توسعه روستاهای هدف گردشگری استان زنجان بود و پاسخ دادن به حل مسئله و فرضیه مطرح شده حائز اهمیت می‌باشد. نتایج و یافته‌های

حاصل از ادبیات پژوهش و یافته‌های حاصل از آزمون فرضیه‌ها نشان دادند که روستاهای هدف گردشگری می‌تواند زمینه را برای بکارگیری افزایش کیفیت زندگی ساکنان در روستاهای نمونه فراهم و ارتقاء دهند. همچنین یافته‌های حاصل از آزمون و فرضیه‌های پژوهش، حاکی از آنست که در روستاهای نمونه در محدوده مورد مطالعه، در شاخص منافع دریافت شده، متغیرهای افزایش موقعیت‌های گردشگری و افزایش تولیدات کالاهای سنتی به ترتیب هر کدام با میزان (۴/۵۷) و (۴/۳۷) بیشترین فاصله تفاوت از حد مطلوب عددی مورد آزمون را به خود اختصاص داده است. در شاخص هزینه‌های دریافت شده، متغیرهای مولفه‌های افزایش هزینه‌های دریافتی از گردشگری و بازگشت سرمایه‌گذاری معکوس هر کدام با میزان (۴/۵۰) و (۴/۳۷) به ترتیب بیشترین فاصله تفاوت از حد مطلوب عددی مورد آزمون را دارا بوده است. در شاخص‌ها وابستگی اجتماعی، متغیرهای مولفه‌های زندگی لذتبخش روستا، آسایش و آرامش روحی و وابستگی به سنت‌های بومی و قومی هر کدام به ترتیب با میانگین (۴/۷۷)، (۴/۷۷) و (۴/۷۷) بیشترین فاصله تفاوت از حد مطلوب عددی مورد آزمون را دارا بوده است. و در نهایت در شاخص‌های مشارکت اجتماعی یا مداخله جامعه، متغیرهای متغیر احترام و تکریم گردشگران و مشارکت در مراسم مذهبی و اعیاد ملی با میانگین (۴/۴۳) و (۴/۱۷) بیشتر میانگین را در حمایت از توسعه گردشگری را به خود اختصاص داده است. به طوری از آزمون‌های همبستگی و رگرسیون خطی حمایت ساکنان از روستاهای هدف گردشگری را تأیید می‌کنند و نشان از مثبت و معناداری بودن شاخص‌های بکار گرفته شده در تحقیق مورد نظر می‌باشد. این یافته‌ها را می‌توان با نتایج تحقیقات علیقلی‌زاده فیروزجایی (۱۳۸۹)؛ عباس رشیدی (۱۳۹۴)؛ لی (۲۰۱۳)؛ فالو و فانگ (۲۰۰۹) مقایسه کرد و معتقدند که حمایت ساکنین محلی زمینه فرآیند توانمندسازی و توسعه ظرفیت‌های محلی؛ تأمین بازار برای تولیدات محلی، بازگشت سرمایه‌های گذاری معکوس؛ ایجاد اشتغال مولد و تنوع بخشی به آن و گسترش همگرایی و وابستگی اجتماعی و ارتقای سطح فرهنگ، نوگرایی و پاگرفتن اقشار جدید و حفظ میراث فرهنگی و آداب و سنن بومی خواهد شد و با این پژوهش همسویی دارد. لذا با توجه به نتایج اخذ شده می‌توان گفت اثرگذاری شاخص‌های حمایت ساکنین در صنعت گردشگری به طور فزاینده‌ای مورد توجه متخصصان صنعت گردشگری و مردم محلی قرار گرفته است. همچنین از روستاهای هدف گردشگری، نه تنها فرصت‌های انگیزشی زیادی را برای توسعه روستایی ایجاد می‌کند، بلکه حمایت مردم محلی از توسعه گردشگری به عنوان یک استراتژیک در معیشت مردم محلی نام برده می‌شود. براین اساس و در راستای نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر می‌توان اظهار کرد که حمایت ساکنان از گردشگری پایدار در روستاهای نمونه مورد مطالعه به صورت مثبت ارزیابی شده است و کیفیت زندگی روستائیان را به دنبال داشته است، لذا شواهد مشهود نشان می‌دهد که فرضیات مورد نظر تأیید می‌شود. در مجموع با توجه به نتایج اخذ شده از تحقیق حاضر و اهمیت آن می‌توان راهکارهای مناسبی برای بخش‌های مختلف منطقه پیشنهاد نمود که عبارتند از:

- اطلاع‌رسانی و آموزش حفاظت از محیط زیست و استفاده بهینه از جذابیت‌های طبیعی منطقه با توجه به گردشگری پذیر بودن منطقه (برای مردم محلی و مراجعین).
- سهیم کردن جامعه محلی در برنامه‌ریزی و اجرای تصمیمات مرتبط با گردشگری به ویژه در مباحث مرتبط با تغییرات کاربری‌ها، رعایت حریم رودخانه‌ها و معابر
- احداث امکانات رفاهی و بهداشتی در مناطق جاذب گردشگر پذیر و بین راهی و نظارت بر فعالیت آنها و واگذاری اداره این امور، مراکز تفریحی، اقامتی، بهداشتی و به مردم محلی جهت مشارکت، ایجاد درآمد و اشتغال برای آنها
- ارائه تسهیلات و خدمات به بخش خصوصی به منظور سرمایه‌گذاری و ایجاد آژانس اطلاع رسانی در سطح منطقه‌ای
- بکارگیری استعداد و کشف منابع بالقوه جاذبه‌های گردشگری در جهت کسب درآمد از طریق فروش تولیدات بومی و سنتی
- توجه ارگانهای دولتی و خصوصی برای سرمایه‌گذاری در جاذبه‌های گردشگری بخصوص این دو روستایی که مدنظر روستاهای هدف گردشگری قرار گرفته‌اند.

- آگاهی‌دادن به مردم بومی نسبت به ویژگی‌های مثبت ورود گردشگر به منطقه و نحوه برقراری ارتباط با گردشگران و ارائه خدمات به آنها
- معرفی جاذبه‌های مناطق روستایی با ارائه پژوهش، برنامه‌های تبلیغاتی و اطلاع‌رسانی به ارگان‌ها و مردمی که از جاذبه‌های گردشگری اطلاعی ندارند.

۶- منابع

- آفرینش، بهروز (۱۳۸۹)، بررسی گرایش و نگرش ساکنین روستایی نسبت به توسعه گردشگری نمونه موردی: شهرستان ابهر نواحی روستایی سلطانیه، پایان نامه دوره کارشناسی ارشد (گروه جغرافیا و برنامه ریزی روستایی) <https://www.virascience.com/thesis/517639>
- آقاجانی، محمد، زندوی، سید مجدالدین، و عطایی، علی (۱۳۹۳)، نقش گردشگری در تغییر کارکرد روستاها با تأکید بر شاخصهای پایداری نمونه موردی: روستاهای ارباکله و لرسانور شهرستان رامسر، جغرافیا و مطالعات محیطی، ۳(۱۵)، ۲۱-۷.
- <https://sanad.iau.ir/Journal/ges/Article/979251/FullText>
- ایمانی، بهرام، و معدنی، جواد (۱۴۰۱)، گردشگری روستایی سبز، بررسی عوامل تاثیرگذار در توسعه روستایی پایدار و حافظ محیط زیست؛ مطالعات علوم محیط زیست، ۸(۴)، ۷۳۰۵-۷۳۲۰. DOI.10.22034/JESS.2023.394087.2010
- حاجی نژاد، علی، رحیمی، دانا، و تقی‌زاد، زهرا (۱۳۹۲)، تدوین برنامه استراتژیک توسعه گردشگری در مناطق نمونه گردشگری روستایی، مطالعه موردی: روستای نمونه گردشگری هجیج در شهرستان پاوه، آمایش سرزمین، ۱(۲)، ۷۸-۵۱. DOI.10.22059/JTCP.2013.35471.51
- رحیمی، داریوش، و رنجبر دستنانی، محمود (۱۳۹۱) ارزیابی و اولویت‌بندی جاذبه‌های اکوتوریسم (روستاهای هدف گردشگری استان چهار محال و بختیاری)، مطالعات و پژوهش‌های شهری و منطقه ای، ۴(۱۴)، ۱۳۱-۱۵۰.
- [/HTTPS://ENSANI.IR/FA/ARTICLE/314042](https://ENSANI.IR/FA/ARTICLE/314042)
- رحیمی، راضیه، قنبری، یوسف، و برقی، حمید (۱۳۹۹)، تاثیر عوامل محیطی- رفتاری بر تحقق گردشگری خلاق در روستاهای هدف گردشگری استان اصفهان. برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری، ۹(۱)، ۱۸-۱. DOI.10.22080/jtpd.2020.17581.3163
- سعیدی، عباس و حسینی، صدیقه (۱۳۸۸)، شالوده مکان‌یابی و استقرار روستاهای جدید، انتشارات بنیاد مسکن، چاپ اول، تهران. <https://www.gisoom.com/book/1598059>
- شاپورآبادی، محمد علی، تقدیسی، احمد و رضوانی، محمدرضا (۱۳۹۲)، شناسایی و تحلیل موثر بر تغییرات کارکردی نواحی روستایی استان قم، آمایش سرزمین، ۵(۱)، ۱۸۱-۲۰۹. <https://www.sid.ir/paper/492414/fa>
- شادی، محمد علی، مهدوی حاجیلویی، مسعود و عزتی، عزت‌الله (۱۳۹۴)، گردشگری روستایی و لزوم تعیین روستاهای هدف گردشگری با استفاده از شاخص‌ها و معیارهای علمی، نگرش‌های نو در جغرافیا انسانی، ۷(۴)، ۲۳-۱. <https://civilica.com/doc/1755492>
- عباس رشید، خدیجه (۱۳۹۴)، بررسی حمایت ساکنین از روستاهای هدف گردشگری از توسعه پایدار گردشگری، روستاهای درسچین و گلیوان در شهرستان ابهر و ایجرود، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت بارزگانی دانشگاه آزاد زنجان. <https://sanad.iau.ir/Journal/jshsp/Article/1030990>
- علیقلی زاد فیروزجایی، ناصر، قدمی، مصطفی، و رمضان زاده لسبویی، مهدی (۱۳۸۹)، نگرش و گرایش جامعه میزبان به توسعه گردشگری در نواحی روستایی (نمونه مورد مطالعه: دهستان گلیجان، شهرستان تنکابن)، پژوهش‌های جغرافیایی انسانی، ۴۲ (۷۱)، ۴۸-۳۵. https://jhgr.ut.ac.ir/article_24441.html
- علیقلی زاده فیروزجایی، ناصر، رمضان زاده لسبویی، مهدی، و اسمعیلی، مجید (۱۳۹۳)، سنجش نگرش و گرایش جامعه میزبان به توسعه گردشگری در نواحی روستایی مناطق بیابانی و کویری (مطالعه موردی: نواحی روستایی شهرستان خور و بیابانک)، مطالعات جغرافیایی مناطق خشک، ۵(۱۸)، ۵۳-۳۷. https://jargs.hsu.ac.ir/article_161373.html
- علیقلی‌زاده فیروزجایی، ناصر (۱۳۸۷)، اثرات گردشگری بر ابعاد اقتصادی، اجتماعی و محیطی نواحی روستایی. مطالعه موردی: نواحی روستایی بخش مرکزی شهرستان نوشهر، رساله دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه تهران. <https://irandoc.ac.ir/page/2685>

- غلامی، یونس، و شفیع، زهر (۱۴۰۰)، بررسی عوامل موثر بر توسعه گردشگری روستایی با تاکید بر روستای هدف گردشگری، مطالعه موردی: روستای فش؛ شهرستان کنگاور، جغرافیا و روابط انسانی، ۴ (۲)، ۳۹۸-۳۷۱. DOI:10.22034/gahr.2021.299682.1598
- قادر، اسماعیل (۱۳۸۲)، نقش گردشگری روستایی در توسعه روستایی پایدار، رساله دکتری، تربیت مدرس. <https://www.sid.ir/paper/6965/fa>
- کریمی، جعفر و محبوب فر، محمد رضا (۱۳۸۹)، گردشگری روستایی ایران (جاذبه‌ها، روستاهای شگفت انگیز، برنامه ریزی) انتشارات: ارکان دانش ناشر برگزیده سال ۱۳۸۷ استان اصفهان و ناشر برگزیده نمایشگاه بین المللی کتاب تهران. <https://www.gisoom.com/book/1875155>
- لطیفی، سمیه، ناری مهدی، کریم، و زلیخایی سیار، لیلا (۱۳۹۱)، موانع موثر بر توسعه فعالیتهای گردشگری در نواحی روستایی استان همدان (با تاکید بر روستاهای گردشگری)، برنامه ریزی منطقه ای، ۳ (۲)، ۸۷-۷۷. <https://www.sid.ir/paper/484052/fa>

References

- Abbas Rashid, Kh. (2015). Examining the support of residents in tourism-targeted villages for sustainable tourism development: Darsjin and Glivan villages in Abhar and Ijroud counties. [Master's thesis in Trade Management, Islamic Azad University, Zanjan]. <https://sanad.iau.ir/Journal/jshsp/Article/1030990> [In Persian]
- Afarinesh, B. (2010). *Investigating rural residents' attitudes and tendencies toward tourism development: Case study of Sultanieh rural areas in Abhar County* [Master's thesis, Department of Geography and Rural Planning]. <https://www.virascience.com/thesis/517639> [In Persian]
- Aghajani, M., Zandavi, S. M., & Atai, A. (2014). The role of tourism in changing the function of villages with an emphasis on sustainability indicators: Case study of Arbakeleh and Lersanur villages in Ramsar County. *Geography and Environmental Studies Quarterly*, 3 (15), 21-27. <https://sanad.iau.ir/Journal/ges/Article/979251/FullText> [In Persian]
- Alilouzadeh Firouzjaee, N. (2008). *Impacts of tourism on economic, social, and environmental dimensions of rural areas: Case study – Central district of Nowshahr County* [Doctoral dissertation, Department of Geography and Rural Planning, University of Tehran]. <https://irandoc.ac.ir/page/2685> [In Persian]
- Aliqolizadeh Firoozjaee, N., Ghadami, M., & Ramzanzadeh Lesboei, M. (2010). Residents' attitude and tendency towards rural tourism development: Case study – Golijan village, Tonekabon County. *Human Geographical Research*, 42 (71), 35-48. https://jhgr.ut.ac.ir/article_24441.html [In Persian]
- Aliqolizadeh Firoozjaee, N., Ramzanzadeh Esboui, M., & Esmaili, M. (2014). Measuring the attitude and tendency of host communities towards tourism development in desert and arid rural areas: Case study – Khor and Biabanak rural districts. *Geographical Studies of Arid Zones*, 5 (18), 37-53. https://jargs.hsu.ac.ir/article_161373.html [In Persian]
- Arintoko, A., Ahmad, A. A., Gunawan, D. S., & Supadi, S. (2020). Community-based tourism village development strategies: A case of Borobudur tourism village area, Indonesia. *Geo Journal of Tourism and Geosites*, 29(2), 398-413. DOI:10.30892/gtg.29202-477
- Butler Richard; Hall, C. M., & Jenkins Jhon. (1998). *Tourism and recreation in rural areas*. Wily. <https://www.wiley.com/en-us/Tourism+and+Recreation+in+Rural+Areas-p-9780471976806>
- Choi, H. C., & Murray, I. (2010). Resident attitudes toward sustainable community tourism. *Journal of Sustainable Tourism*, 18(4), 575e594, <https://doi.org/10.1080/09669580903524852>
- Dyer, P., Gursoy, D., Sharma, B., & Carter, J. (2007). Structural modeling of resident perceptions of tourism and associated development on the Sunshine Coast, Australia. *Tourism Management*, 28, 409e422. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2006.04.002>

- Filo, K. R., Funk, D. C., & O'Brien, D. (2008). It's really not about the bike: exploring attraction and attachment to the events of the Lance Armstrong Foundation. *Journal of Sport Management*, 22, 501e525. <https://doi.org/10.1123/jsm.22.5.501>.
- Gholami, Y., & Shafiei, Z. (2021). Investigating factors affecting rural tourism development with emphasis on tourism-targeted villages: Case study – Fesh village, Kangavar County. *Geography and Human Relations*, 4 (2), 371–398. DOI: 10.22034/gahr.2021.299682.1598[In Persian]
- Gursoy, D., & Rutherford, D. G. (2004). Host attitudes toward tourism e an improved structural model. *Annals of Tourism Research*, 31(3), 495e516. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2003.08.008>.
- Gursoy, D., Jurowski, C., & Uysal, M. (2002). Resident attitudes e a structural modeling approach. *Annals of Tourism Research*, 29(1), 79e105. [https://doi.org/10.1016/S0160-7383\(01\)00028-7](https://doi.org/10.1016/S0160-7383(01)00028-7).
- Hajinejad, A., Rahimi, D., & Taghizad, Z. (2013). Strategic planning for tourism development in rural tourism sample areas: Case study of Hajij village in Paveh County. *Journal of Land Use Planning*, 1 (2), 51–78. DOI: 10.22059/JTCP.2013.35471[In Persian]
- Harsani, P. (2020). Empowerment of Gunung Sari Village Community Groups, to optimize the potential of the village towards the Tourism Independent Village. *International Journal of Quantitative Research and Modeling*, 1(2), 93-99. DOI: 10.46336/ijqrm.v1i2.38
- Imani, B., & Mandari, J. (2022). Green rural tourism: Investigating influencing factors in sustainable and environmentally friendly rural development. *Environmental Science Studies*, 8 (4), 7305–7320. DOI: 10.22034/JESS.2023.394087.2010[In Persian]
- Karimi, J., & Mehboobfar, M. R. (2010). *Iranian rural tourism: Attractions, amazing villages, planning*. Arkan Danesh Publications. <https://www.gisoom.com/book/1875155/>[In Persian]
- Latifi, S., Nari Mahdei, K., & Zolikhayi Siyar, L. (2013). Barriers affecting tourism development in rural areas of Hamadan Province (with emphasis on tourism villages). *Regional Planning Quarterly*, 3 (2), 77–87. <https://www.sid.ir/paper/484052/fa>[In Persian]
- Lee, T.H. (2013), Influence analysis of community resident support for sustainable tourism development, ELSEVIER, *Tourism Management*, Contents lists available at SciVerse ScienceDirect, *Tourism Management* 34 (2013) 37e46, journal homepage: www.elsevier.com/locate/tourman.
- Lepp, A. (2007). Residents' attitudes towards tourism in Bigodi village, Uganda. *Tourism Management*, 28, 876e885. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2006.03.004>
- McCool, S. F., & Martin, S. R. (1994). Community attachment and attitudes toward tourism development. *Journal of Travel Research*, 32(3), 29e34. DOI: 10.1177/004728759403200305.
- Muller, Dieter and Ulrich, Philip (2007), tourism development and the rural labor market in Sweden. Diter k. muller and Bruno Jansson, tourism in peripheries perspective from the far north and south. *CABI publication*, UK. DOI: 10.1079/9781845931773.0085.
- Nyaupane, G. P., Morais, D. B., & Dowler, L. (2006). The role of community involvement and number/type of visitors on tourism impacts: a controlled comparison of Annapurna, Nepal and Northwest Yunnan, China. *Tourism Management*, 27(6), 1373e1385. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2005.12.013>Get rights and content
- Okazaki, E. (2008). A community-based tourism model: its conception and use. *Journal of Sustainable Tourism*, 16(5), 511e529. DOI: 10.1080/09669580802159594
- Qadri, I. (2013). *The role of rural tourism in sustainable rural development* [Doctoral dissertation, Tarbiat Modares University]. <https://www.sid.ir/paper/6965/fa>[In Persian]



- Rahimi, D., & Ranjbar Dastnani, M. (2012). Evaluation and prioritization of ecotourism attractions (tourism target villages of Chaharmahal and Bakhtiari Province). *Urban and Regional Studies and Researches*, 4 (14), 131-150. [HTTPS://ENSANI.IR/FA/ARTICLE/314042/](https://ensani.ir/fa/article/314042/)[In Persian]
- Rahimi, R., Ghanbari, Y., & Barqi, H. (2020). The impact of environmental-behavioral factors on the realization of creative tourism in the tourism-targeted villages of Isfahan Province. *Tourism Planning and Development*, 9 (1), 1-18. DOI: 10.22080/jtpd.2020.17581.3163[In Persian]
- Saeedi, A., & Hosseini, S. (2009). *The foundation of locating and establishing new villages*. Maskan Foundation Publications, First Edition, Tehran. <https://www.gisoom.com/book/1598059/>[In Persian]
- Sebele, L. S. (2010). Community-based tourism ventures, benefits and challenges: Khama Rhino Sanctuary Trust, Central District, Botswana. *Tourism Management*, 31, 136e146. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2009.01.005>
- Shadi, M. A., Mahdavi Hajiloyi, M., & Ezzati, E. (2015). Rural tourism and the necessity of identifying tourism-targeted villages using scientific indicators and criteria. *New Approaches in Human Geography Research*, 7 (4), 1-23. <https://civilica.com/doc/1755492/>[In Persian]
- Shapoorabadi, M. A., Taghdissi, A., & Rezvani, M. R. (2013). Identification and analysis of functional changes in rural areas of Qom Province. *Journal of Land Use Planning*, 5 (1), 181-209. <https://www.sid.ir/paper/492414/fa>[In Persian]
- Tapachai, N. (2019). Applying a tourism micro cluster model to rural development planning: a case study of Kaeng Ruang village in Thailand. *Human Geography Journal*, 26, 45-54. DOI: 10.26565/2076-1333-2019-26-05
- Taylor, G. (1995). The community approach: does it really work? *Tourism Management*, 16(7), 487e489. [https://doi.org/10.1016/0261-5177\(95\)00078-3](https://doi.org/10.1016/0261-5177(95)00078-3)
- Vargas, S. A., Bueno, N. P. and Mejia, M. P. (2011), Explaining Residents Attitudes to Tourism, Is a Universal Model Possible? *Annals of tourism research*, Vol (article in press). 1-20. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2010.10.00>

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی